

תשורה

משמחת
הנישואין של
מנחם מענדל ומלכה
שיחיו
טלזנר

ויהי ביום
הוא
ביום
הוא

יום שלישי, כ"ג אדר שני ה'תשע"ד

פְּתַח דְּבַר

ב"ה

אנו מודים להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו, ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו, החתן התמים הרב **מנחם מענדל** שי' עב"ג הכלה המהוללה מרת **מלכה** תח'.

התודה והברכה מובעת בזה לבני משפחתנו, ידידינו ומכירינו שבאו מקרוב ומרחוק להשתתף בשמחתנו ולברך את צאצאינו שיחיו בברכת מזל טוב וחיים מאושרים בגשמיות וברוחניות.

בתור הבעת תודה לבבית והוקרה לכל הנוטלים חלק בשמחתנו, מוגשת בזה תשורה מיוחדת – מיוסד על הנהגתו של כ"ק אדמו"ר מהוריי"ץ שחילק 'תשורה' בחתונת כ"ק אדמו"ר מה"מ – הכוללת:

כמה יחידות'ן אצל כ"ק אדמו"ר מה"מ, שרשם סב החתן שליח כ"ק אדמו"ר מה"מ למבורן אוסטרליא, הרה"ח ר' יצחק דוד גראנער ע"ה, מענות קודש מכ"ק אדמו"ר מה"מ שקיבל בזמנים שונים, וכן כמה דוחו"ת ששלח לכ"ק אדמו"ר מה"מ, וכמה מכתבים מכ"ק אדמו"ר מה"מ בקשר לענינים שונים.

כל הנ"ל נערך ע"י אחד מנכדיו שי', ותודתינו נתונה לו ע"ז. תהא משכורתו שלימה מן השמים.

בתור הוספה, בא כתבה באנגלית אודות הרב גראנער ע"ה.

הא-ל הטוב הוא ית' יברך את כבודו ואת אנשי ביתו יחיו בתוך אהב"י בברכות מאלפות מנפש ועד בשר, ובמיוחד בברכה העיקרית שנזכה ללכת משמחה זו לשמחה העיקרית "שמחת עולם על ראשם", בהתגלות המיידית של מלכנו משיחנו.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

משפחת גולדשמיד

קראון הייטס

משפחת טלזנר

מלבורן, אוסטרלי

מכתבים ומענות קודש

גיור כהלכה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ. י.

By the Grace of G-d
11th of Cheshvan, 5740
Brooklyn, N. Y.

Mr.

Bombay
India

Greeting and Blessing:

After not hearing from you for a long time, I was pleased to receive your letter of the 1st of Marcheshvan, and to note that you are in contact with Askonim who are active in the vital problem of ensuring Geyrus in accordance with the Halacha.

It is a tragic state of affairs if it is necessary to argue and prove that "conversions" that are not in accord with the Halacha are "not worth the paper on which they are written". Moreover, it would be laughable, if it were not so tragic, that such "conversions" to Judaism are performed by an individual whose own conduct and way of life is diametrically contrary to authentic Judaism, and such a person is supposedly converting gentiles and bringing them into the bosom of the Jewish people.

There is surely no need to point out that since such conversions are in most cases connected with marriage, the conversion obviously affects not only the immediate parties, but also their children and offspring to all posterity. In other words, the effect of this distortion and transgression is a lasting one, affecting all generations, and the one who perpetrates it, regardless of his motives, causes untold harm for all future generations. There is, of course, no need to elaborate to you on this painful question. But it is simply impossible not to cry out in pain, even in a few brief lines.

May G-d grant that you should continue your utmost efforts in this most important matter, and this will surely bring you and yours additional Divine blessings in all needs.

You do not mention anything about the matters of health and Parnosso, from which I gather that all is well, and may things go from good to better.

I trust you took the fullest advantage of the month of Tishrei to spread and strengthen Torah-true Yiddishkeit in all your surroundings.

With blessing
M. Schneerson

יום שלישי, כ"ג אדר שני ה'תשע"ד

RABBI MENACHEM M. SCHNEBERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מזמז מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש

770 מיטפערן אַראָקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, עש"ק נחמו וט"ו באב, ה'תשמ"א
ברוקלין, נ.י.

לכל המשחתמים בחגיגת המלוה מלכה
לכבוד כולל ליובאוויטש - מלבורן
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי ההודעה על דבר חגיגת המלוה מלכה, ויהי רצון שתחא
בהצלחה רבה בכל הפרטים,
ובפרט אשר ג' נקודות מיוחדות בזה, והנן לכל לראש - סעודת מלוה
מלכה "רא היא סעודת דוד מלכא מסיחא" (סידור האריז"ל),
מוצש"ק פ' נחמו נחמו עמי,

אשר בשנה זו הוא בחמשה עשר באב, שלא היו יו"ט לישראל כמותו
(וכיוהכ"פ) -

ושייכות מיוחדת לו ולכולל ומטרתו ותכליתו, כי מט"ו באב ואילך
מוסיף בעסק התורה ויוסיף חיים על חייו,
וכמרובר במ"א שמטרת כל כולל הוא לכלול, ע"י היוחו דוגמא חי'
לזת - אח כל הטביבה הקרובה וגם הרחוקה בלימוד התורה ועסק בה ובאופן
דמוסיף והולך,

ובמיוחד בשנה זו שהיא שנת הקהל האנשים וחנשים והסף, שאז הי' המלך
מקריא באזניהם את התורה וכו' וכאילו מפי הגבורה שומעים.
ובעבודה הרוחנית הרי האמור קיים גם בזמן שאיך בית המקדש קיים,
ומאן מלכי - רבנן.

יהי רצון אשר כל האמור יוסיף בהשחפוח כל המסובים, ועל ידיהם
בהשחפוח כל המושפעים שי' שלהם, בביסוס הכולל בפרט ובהפצת התורה ומצוה'
בכלל, ובאופן דמוסיף והולך,

וצצה בקרוב ממש לגאולה האמתית והשלימה ע"י מלכא מסיחא ולקיום
מצוח הקהל כפשוטה, בבית המקדש שיבנה בב"א.

בכבוד ובברכה הצלחה ולגשורות טובות

לא נעקק מפרש"י הנ"ל (בסיום מסכת תענית) "לילות על הימים", כיון
שבמקומם הוא (וצ"ל) "ימים על הלילות".

הוספה בלימוד התורה מט"ו באב באוסטרליא: לשלימות הענין - ראה התוועדות תשמ"ב ח"ד עמ' 1996 ואילך.

מנחם מענדל ומלכה שיחיו טלזנר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
493-9250

מנוחם נזענז שניאווטאון
ליובאוויטש

770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

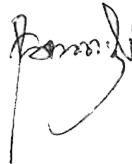
בי"ה, יום רביעי פי עקב אשר השמעון,
חמשה עשר במנחם אב, ה'תשמ"ב.
ברוקלין, נ.י.

לכל המשתתפים בחגיגת המלוה מלכה השלישית
לכבוד כולל ליובאוויטש - מלבורן

ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בנועם קבלתי ההודעה על דבר חגיגת המלוה מלכה, ויהי רצון שתאה בהצלחה רבה
בכל הפרטים,
ובפרט אשר שלש נקודות מיוחדות בזה, והן: לכל לראש - סעודה מלוה מלכא "דא
היא סעודתא דדוד מלכא משיחא" (סידור האריז"ל),
מוצש"ק פי הכפולה דנתינת לוחות השניים - שמעלהם כפליים להושי',
והתחלת פי הצדקה בכפליים - פתוח תפתח, נהון התן,
והרי ביאת מלכא משיחא - הי"ז כמשי"נ: ציון במשפט (תורה) תפדה ושבי' בצדקה,
ונצטוונו בדברי תורה - הרחב פיך (והובטחנו) ואמלאהו
והי"ז תוכן ומטרת כולל - הרחבה (באיכות ובכמות) בלימוד התורה
ועיי צדקה בהרחבה דהומכי הכולל - הכולל ממלא תפקידו מתוך הרחבה
ומקרב הגאולה האמתית והשלימה עיי משיח צדקנו - כולל קיום היעוד: כי ירחיב
ה' אלקיך את גבולך גוי ונתן לך ארץ כל הארץ אשר דיבר גוי.
ויהי רצון אשר כל האמור יוסיף בהשתתפות כל המסובים, ועל ידיהם בהשתתפות כל
המושפעים שי שלהם,
וברכות ה' עליהם ועל בי"ב שי תחול, ובלשון הכתוב: ויאכילהו מחלב חטה ומצור
דבש אשביעך.

בכבוד ובברכת הצלחה בכל האמור

השפעת מחנה קיץ

By the Grace of G-d
6th of Adar II, 5719
Brooklyn, N. Y.

Committee of Beth Rivkah Youth

East St. Hilda, Vbc.
Australia

Blessing and Greeting:

I was pleased to receive your letter of the 17th of Adar I, in which you report on your work in connection with your first Annual Summer Camp.

I hope that the contact that you have made with these girls during the camp season will be maintained by you also after the season and throughout the year. For, as you know, the purpose of this camp is to invigorate the campers both physically and spiritually, and the maintenance of contact will surely have a beneficial influence on the girls in their studies and conduct throughout the year. I need hardly emphasize that very often children find themselves in an undesirable environment and undesirable influences which must be counteracted. Therefore, it is advisable to arrange a reunion several times during the year, as is done in connection with our camps here in the States. Such days as Purim, Lag B'Omer, and the Festivals in general, provide good opportunities for such reunions, etc.

I send my prayerful wishes to all the Madrichos to make ever-growing strides in their own holy studies, and in all matters connected with daily life and conduct, for in order to be a source of inspiration and influence, one must possess a wealth of all those good things which one desires to impart to others.

Hoping to hear good news from you always,

With blessing,

I hope that you are in communication with the N'Shei U'Bnois Chabad, and it would be well also for you to communicate with the central organization of the N'Shei in Brooklyn, which you can do through our office.

מנחם מענדל ומלכה שיחיו טלזנר

RABBI MENACHEM M. SCHNEBERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacinth 3-2250

מנחם מענדל שניאורסאהן
לובאוויטש

770 איסטערן פארקווי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, טז אדר, ה'תשכ"ו
- שנת השבע, שנת השמיטה -
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח וי"א נו"נ עסק בצ"צ כו'
כו"ה י"ג דוד ב"י

שלום וברכה!

מאשר הנני קבלה מכתבו **מחצית**

ובעמדנו למחרת ימי הפורים, ימי אורה ושמחה ושטון ויקר,
כפשוטם, וכדרשת חז"ל: אורה זו תורה כו' ויקר אלו הפילין,
יהי רצון אשר בכל אחד ואחת,

- שהרי הודיעונו רז"ל שאף הן (נשי ובנות ישראל) היו באותו
הנס, ועוד יחרה בזה, אשר אף שהי' הזט בימי מרדכי ואסתר, הרי נקראת
המגלה ע"ש אסתר, ורק על שמה -

יתוסף - ע"י ימי הפורים האלה ועלניהם - אורה ושמחה ושטון
ויקר בעסק התורה ובקיום מצותי' (שהוקשו כולן ליקר אלו הפילין),

ומסמך גאולה לגאולה, דמגאולה פורים דאכתי עבדי אחשורוש אנו,
ארי לאחרי (כלשון הכתוב) רגע קטן אבל) בעגלא דידך נגא פהעבדות
לאחרות ולאור גדול, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י שליח צדקנו.

בברכה קיימת ושלום
מנחם מענדל שניאורסאהן

שנת השמיטה: מטענות המן דהיהם שונות-שומרי-שביעיה תרגום שני.
אגדת אסתר). **למחרת ימי הפורים:** להעיר ממגילה (ב, א) דליחסר ושיבסר
שייכות מיוחדת לימי הפורים דקאי בולא יעבור (דיש לומר ולאחרי זה גם
לא יעבור ליכא, כי איסורו דומה לאיסור בל הוסיף דישוו רק בזמנו. אלא
דצ"ע במרדכי ריש מגילה ובגדי ישע (שם). ולפי הירוש' (שם) כל החודש קאי
בולא יעבור (וי"ל-דלא אח"ז. ועפ"ז יובן בפשיטתו ל' הישוע: כל החודש
כשר לקריאת המגילה מה טעמא ומהודש אשר נהפך כו' א"ר חלבנו ובלבד עד סו'
כו' ולא יעבור - דאינו חוזר **סבל החודש** כשר כו' (שהרי מקראי מיתתי לה)
אלא דארי' הוא דרביע עלי', איסור דולא יעבור. ואכ"מ). ונוסף בשיתסר -
דכשהל כו' בש"ק מוקפין עוטיין הסעודה בשז' (שו"ע סתרפ"ח ס"ו). **ובדרשת**
חז"ל: מגילה טז, ג. **אורה זו תורה:** מהאים לאורה כפשוטו, כי אית היכלא
דנהורא דלא מתפתחא אלא לב"ב דהיה מחסיק בנהורא דאורייתא (ת"ו ריש תי"א).
הודיעונו רז"ל: פסחים קה, רע"ב (עי"ש פרש"י ורשב"ם). **ורק על שמה:** דעל
זה לא מספיק הטעם דאסתר דוקא שלחה לחכמים קבועי נו' כתבוני (מגילה ז, א).
אורה. ויקר: ראה ג"כ שערי אורה (לאדמו"ר האמצעי) **שער הפורים** בסופו.
שהוקשו כולן: קידושין לה, א (נת' בלקו"ח שלח מ, דג אזה"ת להצ"צ ס"פ בא).
ומסמך גאולה לגאולה: מגילה ו, ב. דאכתי עבדי: מגילה יד, א. **אחשורוש:** פי'
השם מאדמו"ר הזקן ואדמו"ר הצמח צדק - ראה רשימות הצ"צ למג"א (בתחלתן).
כלשון הכתוב: ישעי' נד, ז. **ולאור גדול:** יש לומר כי המבואר בשערי אורה
(שם) דליהודים הייתה אורה גדולה מאור, היינו מאור סתם, משא"כ אור גדול.

כתי"ק והוספות כ"ק אדמו"ר מה"מ על מכתב כללי-פרטי, נדפס בלקו"ש חי"א עמ' 341
בסיום המכתב הוסיף כ"ק אדמו"ר מה"מ בכתב ידו: בברכה לבשו"ט בעיני הכלל והפרט
ומתוך שמחה וט"ל [=וטוב לבב]

TEL. PRESIDENT 4. (0607) 1814
2. (4400)

CABLE ADDRESS: HAMELACH, NEW YORK

כ"ה

מרכז לעניני חנוך

MERKAZ L'ONIVOT U'MISHVOT INC.

CENTRAL OFFICE

770 EASTERN PARKWAY - BROOKLYN 13, N. Y.

הרה"ח הו"ח אי"א וכו'
מו"ח יצחק פזביש

שלום וברכה:

הפ"נ שלו נחקבל, ואקראהו בל"נ על ציון
כ"ק מו"ח אדמו"ר הכ"ס.
וצדיקא דאחפטר, דאשחכח בהאי עלמא יחיד
מבחייה, בטח יתן ברכתו וחסידו ימלא ברכתו
בגשמיות וברוחניות.

דעה שוצר השיעור
והקדע דענה
ודאסיבות.
בברכה או ולזוגתו תי, ויהי לדה
נטו דעוה שיהי הפ דעת דעצו
וכשורה, ויופיע דעוה דענה
מנחם שניאורסאהן

מכתב משלהי תשי"י - התחלת תשי"א.

על המכתב הוסיף כ"ק אדמו"ר מה"מ בכתב ידו: בטח שומר השיעורים והקב"ע
[והקביעות עתים] בנגלה ובחסידות.

כנראה - הבא לקמן נכתב בקשר עם לידת אם החתן תחיל:

(בברכה) לו ולזוגתו תי, ויהי לבה נכון בטוח שיהי הכל בעתו בזמנו וכשורה, ויודיע

בשו"ט בזה

חינוך בנות

By the Grace of G-d
6th of Adar II, 5719
Brooklyn, N. Y.

Mr.

Melbourne, Vic.
Australia

Greeting and Blessing:

I was gratified to receive your Cable, in which you state that negotiations for the purchase of a magnificent building for Beth Rivka have been completed.

I am looking forward to receiving the happy news that studies have already begun in the new building, to educate the Jewish daughters so that they would realize that each one is a daughter of Sarah, Rivka, Rachael and Leah, and will, in due course, be the foundation of a Jewish home. As we discussed this matter at length, I trust that no effort will be spared in this direction, and the very success which you have already accomplished with G-d's help will surely spur you to ever-greater accomplishments. I trust, in fact, that before long this new building will prove too small to house all the girls, and that it will therefore be the forerunner of greater things to come.

The Cable with the happy news came appropriately during the happy month of Adar. As you know, it was a Jewish daughter who had a prominent part in the happy turn of events which gave us the Festival of Purim. Esther was able to accomplish such wonderful things because she had the proper education and upbringing in the house of Mordecai, who was the head of the Sanhedrin, as our Sages tell us. Her education stood her so well that even though she was in the royal palace and was an Empress of 127 lands, she remained loyal to her faith and, as the Megillah tells us, "For Esther did the commandment of Mordecai like as when she was brought up with him."

Please convey my heartfelt expression of Mazel Tov and best wishes to every one who has participated in the efforts to acquire this building, and may each and every one of you go from strength to strength in the development and growth of the Beth Rivka and the Yeshiva, and all activities for the strengthening and dissemination of the Torah and Mitzvoth on the widest possible scale.

With blessing,

מחיצה בבית הכנסת

ג' מכתבים הבאים לקמן הם בקשר לבית כנסת מסויים בארה"ב שרצו לבטל המחיצה בבית הכנסת

ב"ה
ד' אלול, ה'תש"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח ח"ה אי"א נו"נ וכו'
מו"ה ש"י שו"ב

שלום וברכה:

נבהלתי לשמוע כי יש סברה בביהכ"נ אהבת אחים ליובאוויטש אשר כ' ה' הנשיא שם, לבטל המחיצה בין אנשים ונשים המתפללים שם. והנני נבהל ונשקומם אשר ביהכ"נ אשר בשם ליובאוויטש יכונה, ואשר כח"ר ש"י ה' נשיאו, יהי' שם סברה כזו וסכנה אשר יוציאוה לפועל, ואיך זה לא עמד בפרץ? מה שהחפטר מהיוה נשיא, אין זו העצה היעוצה, אלא אדרבה ה' צריך להשאר על משמרתו ולהילחם נגד פורצי גדר.

ומוסג"פ העתקה ממכתבי שבחבתי לראשי הקהל ובטח משחדל כח"ר בכל מאמציו לבטל הסברה הרעה. וח"ה מראש להודיעני מהצלחתו בזה בעזרשי"ה.

בברכה כתיבה וחתימה טובה

נתחם מענדל שניאורסאהן

8BI MENACHEM M. SCHNEERSON
Office Address:
Lubavitch, 770 EASTERN PARKWAY
BROOKLYN 13, N. Y.
HYacinth 3-9250

ב"ה
ד' אלול ה'תש"א
ברוקלין, נ.י.

הרה"ח ח"ה אי"א נו"נ וכו'
מהור"ד ש"י

שלום וברכה:

מוסג"פ העתקה מכתבי להשו"ב, כיון שלא ידוע לי כתובתו, וגם העתקה ממכתבי לראשי הקהל אשר כתב שמוחם. ואהבה לבשורות טובות בזה. מוסג"פ ג"כ קטע מסיחה שבה מברכים החודש אלול, ובטח יפרסם באופן המתאים בחוגים היותר רחבים.

בברכה כתיבה וחתימה טובה

אחענין לדעה מהנעשה עם נהלמיד הרב שטערן ש"י

By the Grace of G-d
4 Elul 5711
Brooklyn 13, N.Y.

To the President and Officers
Congregation Ahavas Achim Lubavitch

Att'n.

Shalom u'Broche:

I was deeply disturbed to hear that there are individuals in your congregation who are inclined to introduce a new order in your synagogue to permit men and women worshippers to sit there without a partition.

Although I do not know them, I take the liberty to write to you, because we all hold so dear the name of "Lubavitch," and, in general, a Shul where Jews pour out their hearts in prayer to the Almighty, for health and sustenance, for themselves and their children.

Since the worshipper prays for G-d's blessings as he wants them to be, good and generous in every detail, it is obvious that every effort should be made to bring the place of worship, even in its outer aspects, as close as possible to the way G-d wants it to be, and no infringement whatever should be allowed to mar the sanctity of the place.

It is surely superfluous to enlarge upon the fact that from olden days, throughout the generations, wherever Jews gathered to pray, men and women prayed separately. Anyone recalling his parents and ancestors, pious and devoted as they were to our sacred traditions, can have no doubt as to what their feelings in this matter would be.

These sentiments are even more profound in the case of a Shul connected with the glorious traditions of the Lubavitcher Rabbis, known for their self-sacrificing work to preserve the sacred traditions among Jews in general, and among their followers in particular. In a congregation bearing the noble name of "Lubavitch," a Shul without a Mechitza (partition) is completely unthinkable.

My father-in-law, of sainted memory, often quoted the Old Rabbi, founder of Lubavitch, that a Jew neither desires nor is capable of being separated from G-dliness. Especially in these days of repentance and Divine benevolence, when every Jew feels the inspiration and urge to come closest to G-d, I trust and pray that every member of your congregation, and especially officer and trustee, will use his influence to reject any idea of doing away with the Mechitza.

Cong.
Ahavas Achim Lubavitch

Page 2

In the merit of this the Almighty will accept your prayers, and all the worshippers and officers will be inscribed unto a healthy and happy New Year.

I am looking forward to hearing from you that the matter of the Mechitza has been properly taken care of, and thank you for informing me of same.

Wishing you a Kesivo Vachasimo Toivo,

Cordially yours,

P.S. I have sent identical letters to several leading members of your congregation. However, I wish to emphasize that each one individually bears the responsibility - as though he were alone - that your Shul justifies its noble name.

נסיעה בערב ש"ק באופן שמתארך היום

פתקא בכת"ק כ"ק אדמו"ר משנת תשמ"א-ב לערך, ונכתב להרי"ד גראנער ע"ה. השאלה הוא לברר הפס"ד במי שנוסע בערב שבת באופן שמתארך אצלו יום שישי, ובזמן שחונה בארץ כבר נכנסה השבת במקום שיצא משם (ולדוגמא: הנוסע בערב שבת מניו יורק ללאס אנג'לס, ובשעה שמגיע ללאס אנג'לס כבר נכנסה השבת בניו יורק). בפועל, בירר הרי"ד גראנער ע"ה אצל הרז"ש ע"ה דווארקין שאמר שלכתחילה אין לעשות זה, ובדיעבד יקבלו שבת בהקדם הכי אפשרי (אפילו קודם פלג המנחה). [ולהעיר שיש רבנים שמתירים, מטעם שאצל אדם פרטי זה עדיין לא שקעה החמה]. [וכמובן כ"ז הוא בנוסף להבעיות בנסיעה בע"ש בכלל כמבואר בפוסקים על או"ח סי' רמח].

יבכר פס"ד רב:
הנכנס באוירון ביום ז' וז'
והאוירון אצ"ל בל' יום
עירובי א"ת גמח
גם אחרת א"ת קזעם
ל' יום א"ת
אם צ"ל

יברר פס"ד רב: הנכנס באוירון ביום וא"ו והאוירון ממשיך בלי הפסק

ירידה-חני' בארץ גם לאחרי שקיה"ח במקום שיצא משם

מה דינו

מענת כ"ק אדמו"ר בהזדמנות אחרת. ואינו ידוע באם השאלה הי' בקשר לנסיעה מאוסטרליא בערב שבת באופן שעובר קו התאריך ליום חמישי קודם שקיעת החמה (בהאוריון), או שמדובר (ע"ד הנ"ל בפתקא הקודמת) שע"י נסיעתו מתאריך אצלו יום שישי ובשעה שחונה בארץ כבר נכנסה שבת באוסטרליא).

צ"ל שהחני' הראשונה בארץ – לאחרי צאתו מאוסטרליא תהי' בזמן שאז הוא חול, גם במקום שיצא משם

באם ימציא הסברה ודשאני מהנהגת ה... וכיוצא בזה בארצינו הק'!

ונכון הנ"ל ונוסף על הענין עצמו אפשר שע"י זה יבטל ביקורו הנ"ל וכן להסבירו בכל אופן שע"י ביקור כהנ"ל הרי זה מכניס בידי חינוך רפרמי ורעפארם בכלל וכו' לעוד כמה וכמה בתים ושכונות וכו' ועל פי שיטתם והנהגתם הרי מחר על כל פנים לאחר זמן יכריזו לחזור לשרשם ובזה והשייך לארצנו הק' לבטל שהכניסו לסידורים ותחזינה עיננו וכיוצא בזה כגזענות, ולבני ישראל שבחוץ לארץ וכו' double loyalty וכו' וכשיתרבה קצת מספר הערבים בארצנו הק' להכניס הצעת חק שיום המנוחה צריך להיות יום ו' ולא כו' שוויון זכויות democracy שפה רשמית ערבית וכו' החזרת הר הבית וכו'

אני הולך על הציון ואזכיר כל הנ"ל

הרי אפשר לפרסם שהוא מוהל ירא שמים בכלל בכל כיוצא בזה תלוי בתגובת הציבור שעל אתר אבל להעיר שלכאורה אפשר לבטל בקל טענות המנגדים על ידי פרסום הכי גדול שרופא מומחה גדול מוצץ בפה וכו'

(מענת כ"ק אדמו"ר בקשר להשתתפות בברית מילה שנעשה ע"י מוהל שהוא ג"כ רופא)

יסוד המענה: מה שיתירו לכתות הנ"ל – ה"ז היתר לכל הכתות (שפשוט שאין יסוד בשו"ע לחלק ביניהם), וכיון ששאלוני – ה"ז היתר לכל המוסדות ששואלים חו"ד שלי בכיו"ב. עפ"ז מובן ג"כ – שהקושיים שיתגברו עליהם אפילו שידרשו יגיעה וכו' – ה"ז לתועלת כל המוסדות הנ"ל. אזכיר עה"צ.

(מענת כ"ק אדמו"ר מאדר תשל"א)

יהידיות

קטע מיחידות בא' השנים [המדובר הי' מה לעשות בקשר לחילוקי דיעות בין ב' שלוחים, ובין הדברים אמר כ"ק אדמו"ר]:

מאז שנדפס החלצו רואים שיכול להיות דבר כזה בחסידים. צריכים ללמוד החלצו. ובשעה שמדברים ונעשה "עקסייטעד" [=בהתרגשות] אז צריכים לדבר בנוגע לענין אחר ולהפסיק.

•

קטע מיחידות י"ט תמוז תשכ"ח 2:30 אחה"צ (אחרי ההתוועדות שעשה כ"ק אדמו"ר אז במיוחד לכבוד ג' השלוחים שהיו שם: הרי"ד גראנער ע"ה, ויבדלו לחיים טובים הרב משה שי' פעלער והרב שלמה שי' קונין):

יום העצמאות - די שאלה וואלט ניט געווען ווען מען נעמט צוויי טעג פאר יום העצמאות און מען דרוקט אפ אין צייטונגען וועגן וואס חב"ד טוט אין ארץ ישראל, ווייל קרן חב"ד אין די לעצטע 12 חדשים איז זייער הויך. ווייזן א בילד ווי שז"ר טרינקט לחיים מיט גארעליק, און שז"ר האט געמאכט א נשף חב"ד מוצאי שבועות, און מיט די יתומים, וואס איך האב געזאגט אין די מלחמת ששת הימים. די בילדער מיט די טאנקען וואס מען האט דאס געשריבן. איר ליינט דאס און בא דערביי בלייבט דאס, מען דארף דאס דרוקען צוויי דריי טעג פאר יום העצמאות און מען קען זאגן תחנון אויף די עבירות פון עזה...? [כ"ה בכת"י מרשימת היחידות - המעתיק]. מען דארף באווערענען אויף . . . איז אויב פאר גייט מען צו עם און מען טרינקט א גלאז טיי און מען ווייזט עם די אלע זאכן, וואלט מען ניט געזאגט אז ליובאוויטש חב"ד איז קעגן.

מען דארף קריגען וואס די פרייע פייפערס שרייבן און לויבן חב"ד. קרן חב"ד איז זייער הויך. און דעם דגל אנשטאט דעם דגל וועט איר ווייזן די בילד ווי שז"ר זאגט לחיים מיט גארעליק וועט קיינער ניט זיין אנטקעגן.

וועגן דעם אלוף . . ער איז געווארן א בעל תשובה, געשריבן א בריף אז ער האט חרטה אויף אלעס, קובע עתים לתורה און שומר מצוות, צו וועלכע מאס ווייס איך ניט, און דאס האט געמאכט א איבערקערעניש. [אולי הכוונה שיפרסמו אודות זה בהמכ"ע ביחד עם שאר הדברים. – המעתיק].

קטעים מצעטל של היחידות:

ה' תמוז תשל"ג

כ"ק אדמו"ר שליט"א

השתדלתי מאד לרכוש אברכים אחדים . . וכפי מה שנודעתי המניעה היא ריחוק מקום . . בהיות שאיה"ש בבנין החדש נסדר כמו ליובאוויטש הויז לבנות, אם כדאי להתעניין לקנות בית עבור פעולות צא"ח . .

היתה מקהילה של תלמידי ישיבה בשנה זו עדיין לא התחלנו אבל הי' שאלה אם כדאי לעשות תקליט . .

כפי שסדרתי הנסיעה עלי לנסוע מפה נו יארק ליל א' ט"ו תמוז לבעלגיע – אחת בשביל הכרטיס שיותר בזול, והשנית עלי לבקר הרב קרייצווירט בנוגע לזוג שהבעל עזב אשתו ונמצא במעלבארן ולדבר אל הורי האשה, משם ליום אחד בפאריז, ומשם ללאנדאן, עד אחר ש"פ פנחס, וביום ב' לאה"ק ת"ו, ולנסוע משם ביום ד' בקר י' מנחם אב לעבור אתונה ומאנילא, ואיה"ש לבא צלחה ביום ו' עש"ק פ' ואתחנן שבת נחמו למעלבארן, ומבקשים ברכות כ"ק להצלחת המוסדות באויסטרלי' להצלחה מופלגה ולנסיעה כשורה להצלחה

התלמיד יצחק דוד בן מנוחה רחל

קטעים מהיחידות:

זכיתי ליכנס לקודש פנימה ליל ה' תמוז אור ליום ו' עש"ק פ' חוקת

קרא השני פתקאות [=קטעים נעתקו לעיל – המעתיק]. וגם לקח הדו"ח שלי וקרא קצת בזה. [ואמר:] תקליט איז א גלייכע זאך צו מאכן, אבער מען דארף באווארענען אז מען זאל שרייבן ווען מען [מעג] הערין דאס. אויך א ב"ה אדער אין ענגליש און [כאן כ' מילה באנגלית לא יכולתי לפענחה אוצ"ל "גוד"?].

אח"כ התחיל לענות על הפתקאות.

די איבעריגע וואס דו דערמאנסט וועל איך מזכיר זיין אויף [ן] ציון. וועגן די אברכים, ווי איך נעם דו שרייבסט אז די חסרון איז ריחוק מקום, איך זע דאס נישט. אמאל איז מען געפארן איין מאל אין לעבן, און היינט פארט מען בא יעדן שמחה, א בר מצוה, חתונה, פון דאנען קיין ארץ ישראל, פון ארץ ישראל קיין אויסטרלי'. דער איינציגער ארט וואו מען פארט ניט איז קיין רוסלאנד, ווייל מען לאזט ניט אריין. ריחוק מקום, מען נעמט א פליין, און מען איז אין א טאג. אפשר איז דער סטאנדערט פון לעבן א קלענערע, אדער די מעבל אדער די הייזער, אבער ריחוק מקום איז נישט קיין טעם. און שליחות, איז אויסטרלי' דער ריכטיקער (אמתער) שליחות. ודבר עוד קצת בנוגע לענינים אלו להודיע מה טעם (שאינם רוצים לנסוע וועט מען קענען פארריכטן). בנוגע לשליחות רייסט מען זיך דא קיין סאן דיאגא - סאן פראנסיסקא [קטע זה נכתב ברשימת היחידות להלן במסגרת בפני עצמו וכנראה שייך לכאן - המעתיק].

וועגן קויפן בנינים, אזוי ווי איך שטיי אין א תנועה פון התרחבות, איז אויב מיט בעלי בתים (כלומר שלא ינגדו) זאל מען קויפן א בנין. וועגן תקליט האב איך דיר געענטפערט.

בנוגע לנסיעה, שאל זה שיש לי לראות קרייצווירט, אם זה ענין של רבנות, ועניתי. ושאל אם אני מכיר אותו, עניתי רק בטלפון. עס איז כדאי צו טרעפן עם, באזוכן עם און געבן עם א גרוס פון מיר און טאקע אזוי, און דאנקען עם פאר דעם וואס ער האט געטאן פאר מי הוא יהודי, עס איז נאך א חוק בתקפה, און ביי מיר איז מי שיש לו מנה רוצה מאתיים, ולכן דארף ער טאן נאך - השפעה און רבנות. עס איז כדאי דורכטאן א פאר ענינים אין לערנען, ער איז א איד פון לערנען, דארף מען ווייזן אויס [אז מ']קומט פון ליובאוויטש רעדט מען אין לערנען.

און אין די צוויי ערטער אתונה און מאנילע. אין מאנילע איז א חורבן, עס איז געווען אמאל א "טשאפלין", ער האט מסדר געווען כשרות, מען וויל איצט ארויסווארפען די אמעריקאנער ארמיי, און עס איז דארט א שרעק, דו האסט געלערנט מיט דעם וואס איז געקומען פון שאנכיי, בוקעט קען עם, - ער וואוינט אין פאר ראקאוויי, ער האט דארט א שוואגער, דארף מען זיך טרעפן מיט די קהילה און טאן. אויך אין אתונה דארף מען רעדן מיט הרב חאדאקאו, און מען האט דארט געטאן שוין 3 יאר וועגן א מקוה, אבער גארניט ארויס געקומען, לייבל און יודל קרינסקי ווייס פון דזואיס קאמיטע, ווער עס איז די קהילה, און דארט גייט ארויס א בוך פון די טעטיקייטן, און ממילא וועט זיין א טובה פאר אויסטרלי' און פאר זיי - כלומר בטח ידפיסו אודות הביקור. און שיקען טעלעגראמעס אין א ברייטען אופן, עס פארט דורך א פארשטייער פון אויסטראלישע יידן וכו' ועוד דיבר אודות מאנילע. להודיע ולדבר אל לוי אודות גיסו.

אויך אין ארץ ישראל, פרעגן אויב מען קען דיר אויסנוצען, א פנים חדשות פון אויסטראלישע

יידן, און אויסטראליע פארנעמט א גרויסע ראלע דארט, ווייל אויסטראליע שיקט געלט צו א"י שלא לפי ערך, און דאס האסט געשריבן אז דו שאפט געלט פאר זיי, איז אויב זיי ווייסן דאס ניט, זאל מען דאס מפרסם מאכן.

און באזוכען שז"ר, אויב ער וועט זיין צוריק, און מעודד זיין, בריינגען א גרוס פון מיר. [כ"ק אדמו"ר דיבר אודות מצב בדידותו לאחר שסיים תפקידו].

ונתן ברכה, און דו און די בעלבאסטע זאל צוקומען צום נקודה הפנימית, נחת, חסידעשן נחת פון די קינדער וכו'. הצלחה מופלגה בעבודת הכלל.

[בקשר להמדובר בהיחידות אודות המקוה באתונה, מועתק בזה קטע מדו"ח שכתב הרי"ד גראנער ע"ה]:

ב' סיון תשל"ה

כ"ק אדמו"ר שליט"א

דו"ח קצר מהביקור באתונה . .

בדרך נסיעתי הייתי איזה שעות באתונה, ובקרתי שמה יחד עם הרב אראד דשם את המקוה החדשה שבנו לפני שנתיים על פי הוראת כ"ק. דברתי עמהם גין זה וגם באתי בדברים עם האדריכל. גם מא"י הרב גארעליק יחי' והרב פעוונזנער יחי' היו שמה, כנראה שהמקוה נעשה כדת וכדין.

דברתי עם הרב הנ"ל אודות נש"ק, ודברתי עמו אודות הקהילה בכלל, ובית ספר היהודי שמה בפרט.

קטע מיחידות אור ליום ב' כ"ז סיון תשל"ז

[בין הדברים דובר בקשר להבעי' שיש במשלוח בשר קפוא, שרק אחר כך עושים המליחה. ראה בשערי הלכה ומנהג חיו"ד ע' ל"ה. ואמר כ"ק אדמו"ר: כדאי לבוא בדברים עם פראפעסארן שיכתבו שידועים בהחלט שאחר הדחה ומליחה האלט [זיך] די פלייש.

דוהור"ת

בשנת תשי"ד, ערך הרי"ד גראנער ע"ה נסיעה שניה לאוסטרליא בשביל מגבית כספים (הנסיעה הראשונה הייתה בשנת תש"ז). הבא לקמן הם מכתבים שכתב הרי"ד גראנער לכ"ק אדמו"ר במשך עבודתו שם ומכתבי מענה כ"ק אדמו"ר אליו.

ב"ה ו' תמוז תשי"ד פה מעלבורן

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

הנני להודיע לכ"ק מצב הענינים פה כפי ראות עיניי. כשבאתי לעיר מלבורן ביום ג' העבר נודעתני שכל ידידיי פה בשמעם אודות באתי למדינת אויסטראליע חשבו שמטרת באתי לכאן הוא רק לנהל הישיבה דפה ולא לסדר מגבית כסף, וכששמעו שהנני בא לסדר מגבית עבור מוסדות ליובאוויטש באה"ק לא פעל הידיעה לטוב. ממילא עכשיו כשצריכים לסדר המגבית יש ג' ענינים שעומדים על הפרק. קודם כל טוענים הרבה שהנני מוכרח עכשיו כשבאתי לסדר הישיבה בבנין החדש שקנו בעיר, והוא באמת בנין מפואר, הם חושבים שצריכים לסדר מלבד הישיבה הגדולה, גם כן בית ספר יממי ות"ת ואפשר גן ילדים. והשנית היות שהישיבה דפה מתכוננים לסדר מגבית עבור הבנין, ממילא אומרים שהאנשים שרוצים לעזור אותי הם המה האנשים שצריכים לסדר המגבית עבור הישיבה, ואי אפשר עבור איש אחד לבקר אנשים שתי פעמים במשך איזה חדשים. והג' ולפי דעתי היא עכשיו המניעה היותר גדולה. היות שה... דפה פעלו על ה"בארד אוו דעפיוטיס" ליתן להם רשות לסדר מגבית עבור ה... , והמגבית צריכה להתחיל בעוד שלשה שבועות... לכן טוענים שעלי לדחות המגבית שלי עד אחר המגבית שלהם, וזה תהי' לכל הפחות עוד חודשיים או אפשר שלשה חדשים, וגם אומרים שעלי לדחות המגבית לא רק פה מעלבורן אלא גם בסידני, וכפי מה שהנני רואה ושומע פעלו על איזה אנשים שלא יעזרוני עד אחר המגבית שלהם... אמרתי להם היות שבאתי לכאן אי אפשר עבורי לבלות זמן בלי לעשות שום דבר בנוגע לכסף, כי לאחר זמן מה שאשאר פה יעבור החשק גם על המעט האנשים שרוצים לעזור אותי עכשיו. מובן הדבר שמאז באתי הנה הי' לי עגמת נפש מכל הנ"ל. התחלתי מעט לעשות בעניני ממונות בקרתי איזה אנשים אבל עדיין הולך המגבית לאט לאט. הרה"ח ר' זלמן יחי' סערעבראנסקי... הוא עובד בכל מאמציו

כוחו עבור הישיבה, וטוענים שצריכים להביא איש אחד שיודע שפת המדינה וגם איך לקרב התלמידים דפה, חשב שאבוא לכאן לעזור אותו. באמת כפי מה שהנני רואה הוא מסור ונתון להישיבה וגם קרבני מאד מאד. עם כל זה צריכים לרחמי שמים שתהי' בהצלחה מופלגה.

כשהייתי בסידני דברתי עם הרב אברעמסאן יחי' וגם עם ידידי הרב חיים שניאור גוטניק יחי' והם מסורים ונתונים לליובאוויטש, והם מוכנים לעזור אותי בהמגבית בסידני, ועלה בדעתי אפשר שאניח עכשיו עיר מעלבורן ולסדר המגבית בסידני עד שיעבור המגבית של ה . . במעלבורן. ברכני נא כ"ק אדמו"ר שליט"א שהשי"ת יצליח שליחותי בהצלחה מופלגה בגשמיות וברוחניות.

בשבת קודש פ' קרח הייתי בעיר סידני ונאמתי לפני מוסף בבית הכנסת של הרב אברעמסאן יחי' ובשלוש סעודות חזרתי המאמר בשעה שהקדימו של יום א' דחג השבועות. במוצאי שבת הי' מלוה מלכה בבית של ר' שמעון שו"ב חתן של ר' בצלאל שו"ב ממעלבורן. במעלבורן הנני מתאכסן בבית ידידי הרה"ח ר' משה זלמן שיחי' פייגלין, והוא וכל משפחתו קרבני במאד מאד. בשבת ק' פ' חוקת נאמתי בבית הכנסת מזרחי, ובשלוש סעודות חזרתי המאמר בשעה שהקדימו בבית הכנסת עדת ישראל ששם מתפללים אנשי אונגרי'. היו שתי התועדות אחת בליל ג' העבר בו ביום שבאתי בבית ידידי ר' משה קאנטאר יחי', ובמוצאי ש"ק פ' חקת בבית הרה"ח ר' בצלאל שו"ב. [את הדברים שכ"ק אד"ש מסר על ידי למסור לאנ"ש דפה מסרתי להם].

ידידי ר' משה זלמן יחי' פייגלין ביקש ממני לפרוש בשמו בשלום כ"ק אדמו"ר שליט"א.

התלמיד יצחק דוד בן מנוחה רחל גראנער

.

מענת כ"ק אדמו"ר מה"מ

ב"ה. ה' מנ"א תשי"ד

ברוקלין

הרה"ח הו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יצחק דוד שי'

שלום וברכה!

נהייתי בקריאת מכתבו מז' תמוז, במ"ש אודות מסירת הפ"ש כו' וכו'. ונצטערתי לראות מבין השיטים, אשר נפל ברוחו מההעלמות והסתרים – שהיו בעת כתב מכתבו – בענין שליחותו לאוסטראליא. ותקותי חזקה שלעת קבלת מכתבי זה, כבר הוסר חלק חשוב מהם, ורואה גם במוחש שהצלחת וברכת כ"ק מו"ח אדמו"ר זצוקלה"ה נבג"מ זי"ע באה לפועל במילוי שליחותו הכפולה – הן בהנוגע להמגבית והן בהנוגע לישיבת אהלי יוסף יצחק במעלבורן – מיט א ברייטקייט. וכראוי להענינים דשלוחו של אדם כמותו, וכמבואר בלקו"ת ר"פ ויקרא, שאיש הישראלי בעניני תומ"צ הוא שלוחו של אדם שעל הכסא – עיין שם. ובודאי רואה השגחה פרטית והצלחה מופלגה – גם בעיני בשר.

הרב סוויפט שי' הבטחני לעזור בהנ"ל כפי יכולתו.

בברכה ובפ"ש כל אנ"ש שי'. המחכה לבשו"ט

חתי"ק

.

[ממכתב אחיו רי"ל שי'] מוצש"ק פ' מטות תשי"ד ברוקלין

כבוד אחי היקר מר יצחק דוד שי'

היום – יום ב' פ' מסעי [כ"ה תמוז] – הייתי בהיכל כ"ק אדמו"ר שליט"א ושאלתי שאלתך בהנוגע למעלבורן או סידני, [וענה] "זאל ער פריער אנהייבן זיין קאמפיין און ניט ווארטן אויף . . . עס [איז] גאר קיין הצעה ניט אוועקצופארן פון דארט. דארטן איז דאך דער עיקר, וואס וויל ער אז ער זאל קומען און צונעמען די סמעטענע און ער זאל גאר ניט האבן, ער דארף בלייבן דארטן . . . איך פארשטיי ניט די שאלה". וחזר עוד פעם "אז ער דארף דארט זיין אין מעלבורן . . .". כן אמר שיש שם אנ"ש העוזרים בעדך, ור' משה שי' פייגלין הסכים גם כן על הענין, וממילא למה זה תסע משם.

לייבל

.

ב"ה עש"ק פ' מסעי כ"ט תמוז תשי"ד

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מאז שכתבתי המכתב הראשון לכ"ק אדמו"ר שליט"א התחלתי העבודה לסדר המגבית, ועדיין הולכת המגבית לאט לאט. חסר הבעלי בתים שילכו עמי לבקר האנשים, והאנ"ש שלנו עושים כל מה שיש בכוחם לעזור אותי, אבל לדאבון הם טרודים בענינים הפרטים, והשי"ת ישמח לבבם ויצליחם ויזמין להם פרנסה בשפע בלי עגמת נפש גדול כל כך.

. . בעוד שבועיים יתחיל המגבית של ה . . , וגם שמעתי שיבא לכאן אי"ה בשבוע הבא הרב . . יחי' מא"י עבור "ועד הישיבות בא"י" . . , וכל הענינים הנ"ל אינם עוזרים להמגבית שלי. יברכנו נא כ"ק שהשי"ת יצליח עבודתינו בהצלחה מופלגה.

ביום י"ב תמוז ה' החתונה של בת ר' נחום זלמן יחי' גורוויץ בהישיבה וה' חתונה נהדרה.

ביום ה' שבוע העבר נאמתי לפני תלמידי היוניווערסטי דמעלבורן . . ונאמתי אודות עניני חינוך, ואתמול נאמתי באחד ה"היי סקולס" דפה לפני הנוער, וגם ביום ב' הנני מוכרח לנאום לפני תלמידי של ה"היי סקול". הנני משתדל לדבר ולנאום לפני הנוער היהודי דפה, ולבאר להם הנחיצות ללמוד ולקבוע שיעורים. וגם אני אה' נוכח באסיפה של מנהלים של בני עקיבא העומדת תחת השגחת המזרחי.

בנוגע להישיבה שלנו פה מעלבורן הנני משתתף בכל האסיפות שלהם, ועושה כל מה שיש בידי לעשות כי הנני טרוד ואין לי זמן רב. אבל אני מבאר להם שעכשיו צריכים להשתדל בכל הכוחות לרשום תלמידים קטנים וגדולים שיבקרו הישיבה אפילו שתי שעות ביום. וב"ה יש מנגדים כמו בכל העיירות בארצות הברית והשי"ת יצליחם בגו"ר.

בשבת קודש פ' מטות מברכים החודש מנחם אב ה' התוועדות בהישיבה, וראש המדברים ה' הרה"ח ר בצלאל שו"ב שיחי', ונמשכה ההתוועדות קרוב לזמן מנחה.

אבקש מכ"ק אדמו"ר שליט"א שישלח מכתב בנוגע להמגבית שלי להרב אברעמסאן יחי' בסידני, וגם למשפחת פייגלין יחי', ובטח יעשה רושם טוב עליהם.

התלמיד יצחק דוד בן מנוחה רחל גראנער

•

אור ליום ב' י' מנחם אב תשי"ד

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

זה איזה שבועות שהתחלתי התעמולה לטובת המגבית ועדיין הולכת העבודה לאט לאט. האנ"ש עוזרים להמגבית בכל כוחם אבל הם טרודים בעניניהם הפרטים והשי"ת ישמח לבבם ויזמין להם פרנסה בהרחבה בלי עגמת נפש כל כך. עד עתה נאסף לערך שני אלפים לירות כלומר זה יחד עם ההבטחות שהבטיחו לשלם בעוד זמן מה. ובעוד שבוע יבא לכאן . . . עבור ה . . . , והרבה שחשבת שיעזרוני מחכים עד שהוא יעזוב מעלבורן. ובשבוע שעבר בא לכאן הרב . . . יחי' עבור הוועד הישיבות דא"י . . . היום דברתי עמו והוא אמר שהוא יסע לסידני עד אחר שאגמור פה מעלבורן. וגם בא לכאן אשה מקאנאדע עבור "הארט", מובן מכל זה שקשה הדבר והשי"ת יצליח עבודתינו בהצלחה מופלגה.

. . . בנוגע להשיבה דפה הבנין הוא מפואר עד למאד, וצריכים להשתדל לרכוש תלמידים עבור אחר הצהרים, וגם לחשוב אודות "דעי סקול", ועדיין לא באו הרבה תלמידים. הנני עושה כל מה שיש ביכולתי אבל לדאבון אני טרוד בענין המגבית, ממילא אי אפשר עבורי לעשות הרבה. משך שבתי פה מעלבורן נאמתי הרבה פעמים לפני הנוער. בה"יוניווערסטי" וגם בשני "האיי סקולס", וגם לפני המדריכים של בני עקיבא דפה שהוא הארגון הדתי עבור הנוער פה. ועכשיו הזמינו אותי לנאום איה"ש ביום א' הבא אודות חינוך דתי, חינוך של ישיבות, כי יהיו איזה אנשים וכל אחד יבאר וידבר אודות חינוך שלפי דעתו צריכים לחנך הילדים, ואני צריך להיות הבא כח עבור החינוך הכשר, והשי"ת יצליח דרכי.

היו איזה התוועדות עם אנ"ש ובש"ק מברכים אב הי' התוועדות גדולה וראש המדברים הי' הרה"ח ר' בצלאל שו"ב יחי'.

היות שאהי' מוכרח לישאר פה עד אחר הימים טובים קבלתי משרה בתור בעל תפילה עבור הימים הנוראים בה"שטיבל" דכאן . . .

קבלתי מכתב מזוגתי תחי', והיא מבקשת ממני לשאול דעת כ"ק אדמו"ר שליט"א מה עלי' לעשות אחר זמן הקיץ אם לחפש אחר דירה בניו יארק או לנסוע לבאפאלא.

•

[המכתב הבא חסר תאריך, אבל כנראה הוא המכתב של ג' אלול המוזכר במכתב כ"ק אדמו"ר

לקמן]:

ביום ב' שבוע העבר ביקר הרב סוויפט יחי' את הישיבה דפה ומסר לנו פ"ש מכ"ק אדמו"ר שליט"א. בנוגע להמגבית לטובת הישיבות העבודה הולכת לאט לאט, ת"ל שבעזרת איזה יחידים אספנו סכום כסף הגם שיש הרבה מההבטחות שעדיין לא קבלנו, אבל חסר האנשים השתדלנים שיעזרו אותי. . קבלתי משרה בתור בעל מוסף באחד הבתי כנסת דפה לכן אהי' מוכרח לי שאר פה עד אחר חג הסוכות הבעל"ט. אחר כך עלי לסדר מגבית בעיר סידני וגם בניו זילאנד. לפני איזה שבועות בא כאן בא כח מוועד הישיבות מא"י, והוא נמצא כאן בסידני לסדר שם מגבית לטובת ועד הישיבות, לכן הנני שואל אם אסע ממעלבורן לסידני ואחר כך לניו זילאנד או לנו זילאנד ואחר כך לסידני, בכדי ליתן ריוח בין משולח למשולח. לאידך גיסא. . נוסע גם כן לנו זילאנד לסדר מגבית לטובת ה. . לכן הנני שואל דעת כ"ק אד"ש מה עלי לעשות. הנני משתדל בכל מאמצי כוחי לבקר מדי יום ביומו אנשים לטובת המגבית, אבל לא בכל יום ויום יש לי האנשים המסוגלים לילך עמי. והשי"ת יצליח עבודתינו בהצלחה מופלגה.

בנוגע להישיבה דפה באמת קשה עלי למסור זמן רב בזה, כי הנני טרוד בהמגבית וגם מחשבתי כולו מסור לזה, אבל כל מה שיש בכוחי הנני עושה. ולפי דעתי שצריכים זמן מה עד שיתפרסם טיב הישיבה, ואז יהי' בהצלחה מופלגה.

מאז כתבתי לכ"ק אד"ש נאמתי איזה פעמים בעניני חינוך הכשר, והנאום ביום א' פ' עקב עבר ב"ה בטוב וגם נאמתי לפני הקהל בה"Y דפה. סדרנו בהישיבה עבור הנוער מלוה מלכה זה שתי פעמים. והרבה מהבני עקיבא באים.

במוצאי ש"ק העבר הי' מלוה מלכה בבית הרה"ח ר' בצלאל יחי' וסדר מחדש האגודת נשות חב"ד, ואיה"ש ביום א' יהי' אסיפה בבית מרת אהרן פייגלין יחי' ועלי לנאום לפניהם.

.

מענת כ"ק אדמו"ר מה"מ

ב"ה

ח' אלול תשי"ד

ברוקלין

הרה"ח הוו"ח אי"א נו"נ עוסק בצ"צ מוה"ר יצחק דוד שי

שלום וברכה!

בעתו קבלתי מכתבו מיוד מנ"א, ולפלא שמאז אין ממנו כל ידיעות, ויה"ר שיהי' סימן שהכל בשלום ובהצלחה. ובכ"ז מה טוב שיכתוב בפירוש, הן על דבר קבוץ גשמיות והן ע"ד זריעה רוחנית.

בהונגע לבופאלא, הנה כנראה במשרד תו"ת שמעו ממנו (בפירוש, או עכ"פ נחקק אצלם) שבלי ספק הוא שחוזר לבופאלא למשרתו הקודמת. ובטח יודיע אם כן הוא. וא"ל, הרי מה הבטיח להם בפירוש או עכ"פ בכללות דבריו.

מוסג"פ קטע שיחת ש"ק מברכים ח' אלול תשי"א, אשר תוכנו בכל השנים ובכל השנה זמנו הוא, אשר בטח יוכל לנצל בעניניו עתה.

בברכת הצלחה ולבשו"ט ולכוח"ט

נב. נתעכב שילוח המכתב ועתה נתקבל מכתבו מג' אלול, בנוגע לזוגתו תחי' כבר שאלה ע"י אחיו שי' ונענתה. בקדימה ואיחור נסיעותיו למקומות שונים באוסטרליא הנה כיון שהתנאים משתנים יתייעץ עם אנ"ש על אתר כשיהי' קרוב לפו"מ. התפתחות אהל י"י דמעלבורן מוכרחת עתה ביותר וביותר ואם לא עכשיו כו'. ואשרי כל הנוטל חלק בזה, ובטח יש לסדר שלא תסתור מצוה אחת לשני' ואדרבה יוסיפו זב"ז.

•

[ממכתב אחיו רי"ל גראנער שי'] י' אלול תשי"ד

כבוד אחי מר יצחק דוד שי

. . זה איזה רגעים יצאתי מהיכל כ"ק אדמו"ר שליט"א וטרם צאתי שאלני אודות דבורה תחי'. בשבוע העבר שאלתי עבודה מה תעשה בהנוגע לדירה על שנה הבע"ל . . היום טרם צאתי את הקודש שאלני מה מסרת לגיסתך וחזרתך על הדיבור שאמרתי לה . . ושאלתי מה יהי' . . עם שלום בער שי' . . אם תחזור שם אם תכניס אותו להפובליק סקול, ושאל לשנותיו ואמרתי שהוא בן ה', ענה "וואס דארף מען אים שוין אנפאקן מיט דעם איי בי סי אין פאבליק סקול ער דארף דארט ניט גיין, ושאלתי מה יהי' עמו, מסתמא יש שם - ענה - גן ילדים וגם מסתמא יוכל ללמוד אחר הצהרים ואודות הבוקר זאל ער צוציען נאך צו זיך . . "

ב"ה מוצאי ש"ק פ' כי תבא כ' אלול תשי"ד

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

את מכתב כ"ק קבלתי בשבוע זה ..

בנוגע להעבודת המגבית ת"ל שיש מזומן לערך 3,500 לירות, ויש עוד חמש מאות לירות שעדיין לא שלמו אותם שהבטיחו, והנני משתדל לאסוף מאותם שהבטיחו, ואני מקוה שבעזרת השם שנוכל לאסוף עוד חמש מאות לירות עד אחר חג הסוכות.

בי"א מנחם אב תשל"א, לפני שהרי"ד גראנער חזר לאוסטרליא מביקורו אצל כ"ק אדמו"ר, קראו כ"ק אדמו"ר (אחר תפילת המנחה) ונתן לו 26 שטרות של עשר דולר, כל שטר הי' בקשר לשליחות שונה. בין השליחויות השונות היו: מילאן, לאנדאן, כמה שליחויות בא"י ת"ו, טהרן, באמביי, קלקותא, סינגפור. בין הדברים שאלו כ"ק אדמו"ר איפה יהיה קרוב לכ"ף מנחם-אב וענה שיהיה בארץ ישראל, ואמר לו כ"ק אדמו"ר (הלשון בערך): "איך האב א ברודער וואס ליגט אין טבריא [כן היה הלשון - טבריה ולא צפת] (ובכה), דו זאלסט גיין דארטן און זען אויב מ'דארף מתקן זיין די מצבה, און דו זאלסט לייגן דארטן א צעטל". הבא לקמן הוא חלק מדו"ח שכתב אז הרי"ד גראנער בקשר להשליחויות השונות:

עש"ק כי תצא כ' אלול תשל"א

כ"ק אדמו"ר שליט"א

כפי שכתבתי בהמברק ביום שחזרתי כאן שהביקור בטהרן, באמביי, כלכותא וסינגאפאר הי' ב"ה בהצלחה רבה, ומחמת שהייתי ב"ה עסוק כל הזמן וגם הנסיעה, לא עלה בידי לגמור הדו"ח שהתחלתי בא"י ת"ו, וגם כאן הי' ב"ה הרבה הרבה עבודה, והנני משלים הדו"ח מא"י.

ביום ג' י"ט מנחם אב היתה התוועדות בישיבת תורת אמת ירושלים עיה"ק ת"ו זייער געשמאק פארבראכט. באותו יום בקרתי ש"ב הרב ר' זעליג שי' סלאנים, ומסרתי לו העשר דאלאר של כ"ק

א. א' מהשליחויות היה להרש"י זווין ע"ה, ליתן לו עשר דולר שישתדל להוציא לאור עוד כרך של האנציקלופדיה תלמודית.

[להתוועדות]. בלילה כ' מנחם אב היתה התוועדות בבית הכנסת צמח צדק בעיר העתיקה וב"ה הי' קהל יפה, חזרתי השיחות ק' וגם קצת מהמאמר, ואחדים מהאברכים האבן זיך געקאכט בשיחה אודות הב"ח הוספה [בלימוד התורה] מקומי עד שכבי, קומי.

ביום ד' בקר כ' מנחם אב נסעתי יחד עם שני תלמידים משיבת תורת אמת, התמים משה פערמאן יחי' והתמים מנחם הערשקאף יחי' לצפת, נסעתי עם מונית ישר לצפת והלכנו לבית הקברות, ומצאתי תיכף קבר של אחיו ז"ל של כ"ק אד"ש כולנו עמדנו שם זמן מה, ואמרנו מזמורי תהלים וגם כתבתי צעטיל [הנחתי על הקבר], כתבתי בקשה לבריאות כ"ק אד"ש שינהל קהל עדת חב"ד וכלל ישראל עד ביאת גואל צדק בקרוב ממש, ובקשה מיוחדת שיבוטל הגזירה של מי הוא יהודי וכל ענייני כ"ק יתמלאו כפי רצון וחפץ כ"ק.

התלמידים לקחו תמונות. המציבה והקבר ב"ה בטוב. רק קצת מצבע על האותיות "האט זיך אפגעשפרונגען" וכשחזרתי מסרתי גיין זה להרב [אפרים] וואלף יחי', ואמר שיסדר תיכף שיתקנו זה כי בצפת לא מצאתי הממונה. אבל בטח כבר סדרו זה, אבל בכלל המציבה בעמדו בלי שום קלקול. רק אני רוצה להעיר שעל המציבה חקוק יום הפטירה י"ב אייר וכפי מה שאמרו לי היארציט ביום י"ג, ובטח כבר מסרו זה לכ"ק מקודם.

אחר זה בקרנו במוקמות הקדושים, צפת מירון, טברי' ועל כל הקברים אמרנו קאפיטל "ע", ובקשנו עבור כ"ק אד"ש שינהל עדת חסידי חב"ד וכלל ישראל עד ביאת גואל צדק, בבריאות הגוף בלי עגמ"נ ושיעוררו רחמים שיבוטל הגזירה של מי הוא יהודי.

חזרנו בלילה ישר לכפר חב"ד בכדי לקום בלילה [לשמוע] ההתוועדות של כ"ק ישר מנו יארק, באו ב"ה קהל גדול לשמוע ההתוועדות בהישיבה, ואחר זה חזרתי לירושלים [עם אנ"ש יחי' דשם שבאו לשמוע ההתוועדות], כי בשעה אחד עשרה בבוקר הי' לי פגישה עם מר . . יחי' יו"ר העולמי של קרן היסוד. הנ"ל קבל אותי בסבר פנים יפות, כי קבל מברקים ממעלבארן וסידני אודות השתתפותי בהעבודה שלהם, והצעתי לו בקשתי שיסדר פגישה עבורי עם ראש הממשלה, אמר לי תיכף שקשה מאד כי גם הוא לא פגש אתה מאז עלה על המשרה כי היא טרודה, אבל הבטיח שישתדל. כי הסברתי לו כי יהי' טוב עבור אנשי אויסטרלי' בנוגע למגבית והסכים. [אמר לי שביקר ב770 לפני איזה שנים כי הוא בעצמו מקליוולענד, והי' לו עונג רב להתפלל שמה, כנראה שלא נכנס לקודש פנימה, אבל אמר לי שהוא מוקיר חב"ד וכו']. גם דברתי עם אחד מסגניו ואמר שגם הוא ישתדל הגם שקשה, וביום א' בקר טלפן אותי, אותו הסגן, ואמר לי שאאמין לו שעשה כל מה ביכולתו לסדר פגישה, ולא הצליח כי היא עסוקה מאד, דיבר עם הערצאג מזכירים וכו' וביקש סליחה, והדגיש שהשתדל באמת ולדאבון לא עלה בידו.

עלי לציין שבדרך לצפת עלו בהמונית שלנו, בהסכמה שלנו, חיילים לנסוע [לערך 7 או 8], וכולם הניחו תפילין.

ביום ו' בקר ה' לי פגישה עם . . יחי' במשרדו בסכנות. אותו אני מכיר מ . . , וגם ה' בחתונה של בתי תחי', אמרתי לו שבאתי על חשבון עצמי, כי הדבר של מי הוא יהודי וג'ור וינא שידוע לנו שהוא המסדר כל העלי' והקליטה, כבר הגיע למעלבארן, שגויים גמורים ר"ל מקבלים תעודות שהם יהודים, ור"ל זה גורם בלבול וחלול השם וכו', מקודם רצה לכזב הכל באמרו שזה לשון הרע וכו', עד שהראיתי לו באותות ומופתים שבוינא עושים ככה ומקבלים תעודות בלי שום ג'ור, הגם איך האב גערעדט שארף אבער ניט מיט חוצפה וגם געבליבן פריינד, אמרתי לו שידדי הרב וואלפא יחי' רב הראשי של ראשון לציון ה' לו כמה וכמה מאורעות, שבאו בחורות עם תעודות של יהודיות, ואחרי חקירות ודרישות נודע שהם גויים גמורים שקבלו זהות [ויכול לטלפן אליו]. ואז אמר לי הנ"ל מה יכולים לעשות. ומדוע מתערב ליובאוויטש בזה, באם ליובאוויטש אינם עושים שום דבר צריכים לשתוק, ואם הם צריכים לסרב צריכים לצעוק על חוק השבות וג'ור שלא כהלכה שגם הוא הסכים שהשרים יצאו מהממשלה אבל אין לו השפעה.

אמרתי לו בזה [שאמרת] שליובאוויטש אין עושים כלום, קודם כל עליך לעשות "הכסא" שלך, ושאל ומה יהי', אמרתי שאני אשב ואקוה בעזרת השם לסדר הכל כדת וכדין כפי הלכה, הביט אלי ושאל מה תעשה, הסברתי לו שמקודם צריכים לידע בכללות מהנעשה בסכנות ואז נסדר הכל בווינא ולא כמו שעושים עכשיו, ומפי דבריו של כבודו נראה שידוע הכל ואינו עושה כלום. אמר לי שקשה כי באים ואומרים שהם יהודים.

וגם אמר מדוע קוראים ל . . עבדים כנענים הם פעלו כל כך לתורה לתעודה כו', מסרתי לו מה שכ"ק אמר בהתועדות כ' אב אודות החולה וכו'. [ראה שיחות קודש תשל"א ח"ב ע' 433 – המעתיק].

הראיתי בידי על רחוב המלך גורג כי הסכנות שמה, ואמרתי בעוד זמן לא נדע מי הוא יהודי ומי גוי ר"ל מהם שהולכים על רחוב זה. ולא ענה כלום. הייתי שמה לערך שעה.

בכפר חב"ד וגם לאותם שעושים בהענין הצעתי שיסדרו תיק שלם מכל אותם CASES שידועים בכל העולם שגויים גמורים קבלו תעודות שהם יהודים. וגם פה סדר קידושין רב אחד לבחורה שהראה לו זהות מישראל שהיא יהודי', ואחר כך נודע לו שהיא נכרי' ר"ל. [ולהראות זה להממשלה כי אז אינם יכולים לטעון שהכל בסדר כמו שהי' כתוב במכת"ע . . , אחר התועדות כ' מנחם אב בשם אחד ממשרד הפנים, שבזוין הכל שריר וקיים].

בש"ק פ' עקב שבת מברכים אלול התפללתי בבית הכנסת צמח צדק שמה ה' חתן – ספרדי, והי' קהל גדול [באו הרבה אורחים], בהקידוש נאמתי בלשון הקודש ודברתי [הרבה] אודות מי הוא יהודי, ומסרתי קצת משיחות ק'.

אגב לציין בליל ב' אחרי זה חזרתי מתל אביב לירושלים, ישב אצלי אחד . . מרצה בבר אילן שהי' בצמח צדק ביום ש"ק, ונתרשם ממה ששמע.

ההתוועדות בצ"צ נמשכה כמה שעות והי' זייער א געשמאקער פארבריינגען, חזרו קצת משיחות ק' של כ' מנחם אב, וגם הי' דיבור אודות מי הוא יהודי. מען זאגט אז אין ירושלים האט מען לאנג אזוי נישט פאבראכט.

ביום א' נסעתי לראשון לציון להיות בהישיבה שמה, אבל מקודם נכנסתי להרב וואלפא יחי', לבקש לסדר רשימה מאותן בחורות שבאו אליו בתעודות שהן יהודיות ובאמת נודע לו להיפך, וישלח זה להרב וואלף. אחרי זה נסעתי להישיבה, המנהל הרב מרדכי גאלדבערג הסביר שעכשיו חופש, אבל עם כל זה באו תלמידים והרמ"ם ומדריכים גם הרב ראסקין יחי' ה' שמה, וחזרתי השיחות בלשון הקודש וגם אודות מי הוא יהודי, הדגשתי לפני התלמידים שהם צעירים אודות חיזוק בלימוד התורה נגלה ודא"ח, הייתי זמן מה, מען האט געזונגען חסידישע ניגונים, יצאנו בחסידישע מחול, התפללנו מנחה ומעריב ונסעתי לכפר חב"ד להתוועד עם התושבים שמה.

ההתוועדות בכפר חב"ד נמשכה כמה שעות, [התחלנו לערך שמונה וחצי ונמשך עד אחר אחד עשרה], באו ב"ה קהל גדול בבית הכנסת החדשה יחד עם הרב ר' שניאור גארעליק יחי' והי' נוכח כל הזמן, מסרתי שיחות ק' [משבת פ' פנחס] ומאמר של איכה, [ודברים בעיקר אודות מי הוא יהודי], ובכלל היתה התעוררות אודות ענין מי הוא יהודי לטכס עצה מה לעשות לביטול הגזירה. ואני הצעתי לסדר תיק עם כל ה CASES ממה ששמעו, כי שמה בכפר אמר אחד שרב אמר לו שגם לו הי' איזה מאורעות בנוגע לזה, ואז אי אפשר להם אפצולייקענען הדבר. והי' הצעה שיאמרו תהלים בליל ה' ערב ר"ח אלול לביטול הגזירה.

ביום ב' בקר בקרתי הרב גארעליק יחי' בביתו, ואחר כך נסעתי לתל אביב עם הרב אפרים וואלף יחי' לבקר השגריר האמעריקאני, הוא קבל אותי בטוב, זכר השלוחים שהיו אצלו, דברתי אודות שיתנו בלי קישויים וויזעס לנסוע לכ"ק עבור אותם שבאו זה עכשיו מרוסיה, וגם אני והרב וואלף יחי' דברנו עם הממונה לזה למטה.

אחרי כך נסעתי לביתו של מר פלדי יחי', הוא הי' מלא רגש מהביקור ובפרש שכ"ק שלח שליח אליו וגם העשרה דאלאר [וגם מה שכ"ק אמר לי למסור], ראיתי בו א אויסערגעוויינליך אויפגעלייגטקייט

וגם התרגשות, הוא הסביר לי כל מה שהוא עושה בנוגע לביטול הגזירה, ואמר שכותב הכל לכ"ק. ורואים אז ער לעבט אין דער זאך, ער טוט און מהותו איז אין דעם ענין.

משם בקרתי הרבנות בתל אביב אודות ענין פרטי בשביל אחד ממקורבי במעלבארן. בקרתי הרב דוד צבי יחי' זילבערשיין שאני מכיר אותו, וגם נכנסתי בענין זה להרב גארין רב הראשי, שאני מכיר בהיותו פה וגם בקרתי אותו בא"י ת"ו, נתתי לו יישר כח עבור הנאום במזרחי כינוס אודות מי הוא יהודי שנאם לביטול החוק, (כי) גיסו הרב שאר ישוב כהן יחי' שאל אותי בירושלים ת"ו אם כ"ק יודע ממה שגיסו הרב גארין יחי' נאם. הרב גארין יחי' קבל אותי בסבר פנים יפות.

באותו היום בקרתי הרב ידידי' פרנקל יחי' מתל אביב כי עליו לסדר קידושין אצל בת ידידי ... ממעלבארן והנ"ל בקש שאבקר עמו הרב להודע הפרטים. הרב פרנקל יחי' אמר לי שבקר כ"ק, וגם הראה לי המכתבים שכ"ק שלח אליו, דברתי עמו אודות מי הוא יהודי.

ביום ג' בקר הייתי נכח בהברית מילה של בן ר' . . בירושלים, כבד אותי שאמסור משיחות ק' של כ"ק, ונאמתי בלשון הק' ודברתי ממה שכ"ק דבר בפרשת פנחס. וגם ענין של מי הוא יהודי.

בלילה נסעתי להרצלי' להחתונה של בת ידידי . . באמצע הסעודה נאמתי, וגם הדגשתי הבעי' של מי הוא יהודי.

בליל ד' נסעתי מא"י ת"ו לטהרן, הגם שבאתי בשעה מאוחרת אבל חכו על שדה התעופה החכם הראשי ר' ידידי' שופט יחי' וחכם אוריאל יחי' ושני אנשים מהקהילה, כי הרב וואלף יחי' שלח להם מברק אודותי. הייתי בטהרן יום ה', ו', וש"ק פ' ראה ר"ח אלול. במשך הימים באתי בדברים עם סגנו של השגריר הישראלי מר . . במשרדו, השגריר הי' בא"י, דברתי אליו אודות מי הוא יהודי ואמרתי לו שעליו ועל חבריו להתעניין בבעי' רצינית כזו. גם בקרתי בהסוכנות כמו שבקרו השלוחים יחי'. העיקר שמה הוא מר . . יחי' ודברתי עמו בארוכה שעליו לשלוח נערי טהרן [ובפרט הדתיים] למוסדות חרדים שבאם לאו יוצאים ר"ל לתרבות רע. כמו שאמר לי חכם ידידי' יחי', שאחדים נסעו ארצה שהיו קצת דתיים וחזרו להיפך ר"ל.

בקרתי מר . . יחי' סגן יו"ר של הקהילה, קרב אותי מאד, לו נתתי ה\$10 של כ"ק בהסברה כפי שאמר לי כ"ק. והבין קדושת הדבר, נתתיו כי הוא מעסקני הקהל.

באתי בדברים עם מנהל בית ספר של אלייאנס איזראליט מר . . יחי'. הראו לי המקוה היחידה שהרב . . ז"ל בנה [הצעתי איזה תיקונים], גם בקרתי הבית חולים הישראלי.

בש"ק בערב התפללנו אני וחכם ידידי' בביתו של אבל ר"ל שנפטר אביו ע"ה איש מכובד. בש"ק בוקר מתפללים בשעה 6 בקר באו קהל גדול לערך 500 אנשים ונשים בלי עין הרע כ"י. בקשו ממני שאנאום, והחכם אמר שאני אדבר בלשון הקודש והוא יתרגם בשפה שלהם. דברתי אודות לימוד התורה, כשרות, טהרת המשפחה, וכו'. מנחה התפללנו בבית כנסת אחרת, אחרי התפלה כיבד אותי החכם ידידי' לנאום. פגשתי בהרבה נוער הן בבית הכנסת והן בחוץ, ודברתי אודות תפילין וכו'. כולם ידעו שאני מחב"ד.

בליל מוצאי ש"ק נסעתי לבאמביי, בבקר ביום א' באתי שמה וכבר חכו אחדים מחשובי הבעלי בתים. כי מא"י ת"ו שלחו מברקים שאני בא.

בלילה התפללתי בבית הכנסת אל' מנחה ומעריב, והזמינו אותי לסליחות באשמורת הבוקר. אחרי התפילה הייתי מוזמן לסעודה בדזושאיס קלוב לכבוד הקאנסול הישראלי החדש, באו כל האנשים ונשים הכי מכובדים, הסעודה כשר כי יש להם שוחט. ושמה הדגשתי חינוך כשר ופעולות חב"ד וכ"ק שלח אותי רק לבקר הקהילה. בבקר בקרתי הבית ספר . . שמה יש הרבה תלמידים יהודים לפי ערך, הגם שמספר יהודים הולך וחסר כי הם עולים ארצה, אבל יש לערך שמונים. דברתי עם המנהלת, מעוניינת מאד שתלמידים יהודים יקבלו חינוך. שמה יש מר . . ושתי בנות שנסעו מטעם . . לירושלים לשנתיים על תנאי שיחזרו לבאמביי ויהיו מורים, עמהם דברתי בארוכה והבטחתי להם חומר הצא"ח מל"ח. דברתי לפני התלמידים, בקרתי כל הכתות, בקשתי אותם התלמידים ברי מצוה שלא הניחו תפילין שיבואו להניח, והנחתי עם כולם לערך י"ב, ושאלתי אם יש להם תפילין רק שנים אמרו שיש להם, לשאר מטעם עניות אי אפשר לקנות. המורה אמר שהביא אתו י"ד זוגות תפילין, נתתי לו \$150 וקניתי ממנו 10 זוגות תפילין, ונתתי לכל תלמיד מתנה בתנאי שיניח תפילין כל יום.

היו אחדים שהניחו בבית או בבית הכנסת. הייתי באותו בית ספר הרבה זמן. אחר כך בקרתי בית ספר . . שמה אין הרבה תלמידים יהודים כי עזבו, וגם שמה מנהל נכרי וקרא לכל התלמידים ותלמידות יהודים, וגם מורות ומורים יהודים, והנחתי עם כולם – כלומר הברי מצוה – תפילין. נאמתי עבורם, הסברתי נחיצות של לימוד תורה קיום מצות, וגם המורה היהודי מבית ספר . . בא עמי, ובקשתי שיתנו רשות שהוא יבא לפעמים ללמד . . וגם יסדר שיעורים חוץ זמני לימוד.

בערב כפי הוראת היו"ר בא בנאי לקבל הוראותי בקשר לתיקון המקוה שנמצאת למטה בבית הכנסת כנסת אל'.

בקרתי הבית הכנסת הכי חשובה מ"בני ישראל" מגן חסידים דברתי עם היו"ר וגם המזכיר אמרו

לי ב' אלול הי' לערך 150 כ"י אנשים לסליחות. הראו לי המקוה שלהם.

ביום ב' אור ליום ג' נסעתי לכלכותא. באתי שמה וחכה עבורי מכונית והביאו אותי למר . . יחי'. שמה סדרו שהעסקן הכי חשוב מר . . יחי' יקח אותי להבתי ספר וגם לבתי כנסיות. מקודם היו 2,000 יהודים שמה אבל עכשיו נשארו 310 כ"י ולכן נתרוקן הבתי ספר יהודים שלהם. בקרתי מקודם MEYERS סקהול שמה נשארו רק 20 יהודים דברתי עם כולם, הברי מצוה מבקרים הבתי כנסיות בכל בקר, ומקבלים שכר להשלים מנין לכן הניחו תפילין, בקשתי מאחדים מהנוער שיבאו בערב לבית הכנסת בית קל בכדי לסדר איזה ארגון מהם.

אחר כך בקרתי . . בית ספר יפה עם פנימי' יפה, שמה בבית ספר לנערות היו 25 לערך, הם אמרו לי איזה תפילות ומזמורי תהלים ובאמת בכיתי כי גם בכלכותא שומעים דברי תורה, דברתי להם בארוכה אודות יהדות, הם אמרו שקשה לסדר איזה ענין של נוער כי יש פחד לצאת בעיר כי לדאבון יש הריגות . . כל יום ר"ל, אבל . . ספר משתדלים. דברתי עם ה[מורה] ללימודי קודש מרת . . תי' וגם הבטחתי לשלוח ספרים מפה. דברתי בארוכה עם המנהלת שישימו לב לתלמידות היהודיות. בקרתי כל הכתות, נתנו לי מתנות ואני לקחתי שמות של התלמידים בכדי לסדר PEN FREINDS עם תלמידות בית רבקה.

בלילה התפללתי בבית הכנסת מגן דוד בנין מפואר מאד. וגם בערב דברתי עם אחדים מהנוער שיסדרו איזה ארגון. בית הכנסת בית קל ראיתי המקוה. למר . . מסרתי ה\$10 כי הוא העסקן. וגם למר . . יחי' בבאמביי מסרתי \$10 וגם לכולם כתבתי הכתובת של כ"ק לשלוח תודה.

ביום ד' נסעתי לסינגאפאר. בלילה טלפנתי למשפחת . . יש להם ד' בנים יחיו ואודות שני הגדולים מעוויינים לשלוח למעלבארן ראיתי אותם. נמצאו שמה רק 500 יהודים כ"י, 130 מישראל שעוזבים להמדינה של סינגאפאר, ולדאבון רובם ככולם אין להם שייכות ליהדות.

דברתי עם מר . . יחי' הוא מהחשובים אודות ספרים, ואמרו שאין שמה, ספרי תורה יש להם הרבה והיו אחדים פסולים, בבוקר בקרתי הבית כנסת שלהם ובדקתי הספרי תורה ואחדים טובים בקשתי ממר . . שישלח אחדים לכאן, ואמר שעלי לכתוב מכתב להקהילה והוא ישתדל.

בטהרן ראיתי בהקהילה ספרים, בקשתי הסגן יו"ר מר . . ואמר שאי אפשר ליתן כי זה ממון של צבור. בבאמביי אמרו שהי' הרבה ובא אחד ולקח כמעט הכל, וכן בכלכותא חפשתי ולא מצאתי וגם בסינגאפאר.

למנחה באתי בבית כנסת ברחוב WATERLOO נאמתי לפני המנין, והייתי שמה זמן רב כי

שאלו שאלות, וגם הזמנתי קצת מהנוער ובקשתי שיסדרו נאומים. דברתי להמורה של הת"ת, כי בית ספר אין רק ת"ת, ואותו היום יום ה' אין לימודים, אבל אני דברתי והבטחתי לשלוח ספרים להם וגם יסדרו נאומים ושיחות. וגם עבור הנוער, בקרתי המקוה, שמה גם יש מעין וכל פעם מתמלא המקוה עם [המעין].

חזרתי הביתה יום ו' עש"ק. בש"ק פ' שופטים התפללתי בבית הכנסת של הרב ר' חיים גוטניק יחי', כי ה' בר מצוה של בנו יחי', בהקידוש נאמתי ומסרתי שיחות ק' וביחוד אודות מי הוא יהודי. במנחה בישיבה 92 האטעם בסעודה שלישית מסרתי עוד שיחות והדגשתי מי הוא יהודי. כבר כתבתי מכתבים לטהרן, לבאמביי, כלכותא, סינגאפאר וגם שלחתי חבילות ספרים באנגלית לאותם המקומות כפי שהבטחתי, וגם התלמידות של בית רבקה כתבו מכתבים לתלמידות בכלכותא.

שלחתי למר . . אודות המקוה בבאמביי אם תקנו אותה.

ביום ח"י אלול פה בליל ג' היתה התוועדות בישיבה גדולה ומסרתי ה\$10 של כ"ק, מסרתי איזה שיחות וגם הדגשתי ענין של נרות להאיר שצריכים להיות נר, כלי, שמן, פתילה, הוספה בלימוד התורה. ביום ד' ח"י אלול ה' "אסמבלי" בישיבה שמה מסרתי אודות הביקור אצל כ"ק, המתנה של \$10, הדגשה בלימוד התורה.

וכן בבית רבקה וכן באהל חנה והיתה ב"ה בהצלחה, בלילה כפי הוראת כ"ק ברוב עם הדרת מלך הגם שלא ה' זמן רב לסדר אבל באו ב"ה קהל יפה כ", הרב פערלאוו דבר וגם אני אודות חיזוק לימוד התורה. ביום ג' העבר דברתי B.Y.M.H.A. ובליל ה' לפני HILLEL סטודענטס לימוד התורה מי הוא יהודי וכו'. בש"ק פ' כי תצא ה' קידוש וגם שמה מסרתי שיחות פ' פנחס, מי הוא יהודי וכו'. וגם נתתי אינטערוואיו למערכת דזושאיס ניוס וגם שמה הדגשתי ענין הוספה בלימוד התורה ומי הוא יהודי.

השי"ת יתן שאזכה למלאות שליחות כ"ק במילואה

התלמיד יצחק דוד בן מנוחה רחל

It was his connection to the Rebbe which helped Rabbi Groner to endure during times of extreme hardships and personal pain. The Rebbe gave him the inspiration and energy to continue in his spirit of endeavor. He fashioned Rabbi Groner into the man he was and the spiritual force he embodied. Rabbi Groner gave his soul for the Melbourne Jewish community. His dedication bears to a burning vision which was instilled in his very blood by his teachers and the Chabad Rebbes. He lived Torah, he lived Chassidus and he lived for his Rebbe.

Rabbi Yitzchok Dovid Groner worked tirelessly on behalf of the Jewish people throughout his lifetime. He was an inspiration to thousands and left behind an empire of Torah institutions which continue to flourish. May his memory be a blessing.

and his wife felt, the Rebbe answered, “the true nachas derives from this that you are doing the shlichus”. The Rebbe also pointed out the positive side of this situation in emphasizing that parents want their children to learn to be independent.

On 11 Menachem Av 5731, Rabbi Groner was in New York and about to leave, the Rebbe called him in to his room, and gave him twenty-six ten-dollar bills for various missions. The Rebbe instructed him to visit London, Milan, Israel, Teheran, Singapore, Calcutta, and Bombay. But one of the ten-dollar-bills the Rebbe gave to Rabbi Groner was a contribution towards buying a gift for Rebbetzin Groner. “Since your wife didn’t come with you to New York,” the Rebbe said, “buy her a gift”. He bought his wife a sari from India, which she later used to make a dress for her son’s wedding.

Chabad today is a leading and vibrant force in the Melbourne Jewish community. There are a number of Chabad Centers throughout Australia and many Chabad rabbis serve as Rabbis of established congregations. Today, the Yeshiva and Beth Rivkah colleges educate over fifteen hundred students.

As Rabbi Groner would always say, the Rebbe demanded total and selfless dedication to shlichus, but when one listens and follows the Rebbe’s instructions, the Rebbe blesses him with success in all of his endeavors. Rabbi Groner would constantly emphasize that the success of Chabad around the world is not due to the personal abilities of the emissaries, but as a result of the Rebbe’s blessings. The more one realizes that the success is coming from above, the more success he will merit.

He often used the parable of a pipe, which is just a vehicle to transport flowing water. It would obviously be foolish of the pipe to think that it is accomplishing anything on its own. Likewise, as the Rebbe’s emissary one is just a pipeline for the Rebbe’s blessings to flow.

The Rebbe encouraged Rabbi Groner to use his speaking skills to strengthen Yiddishkeit, both in Melbourne and in numerous other cities. Once the Rebbe sent him on a mission to speak in Toronto on the subject of "Who is a Jew," and told him to speak in the manner of "keyad hashem hatova alav" (literally, according to the good hand of G-d which is upon him i.e. fully utilizing his G-d given talents).

Even during his visits to New York, the Rebbe didn't let Rabbi Groner rest. Once when he came to New York, the Rebbe told Rabbi Groner, "you came here to rest up, but I am going to put you to work," thereby instructing him to visit various places and deliver speeches.

During a private audience in 5740 (1979), the Rebbe conveyed a most empowering message to Rabbi Groner. The Rebbe sent him to a number of countries en route to Melbourne with the purpose of spreading Yiddishkeit and to arrange for the printing of the Sefer HaTanya (the most seminal work on Chabad philosophy) in these locales. Rabbi Groner had not been feeling well for a period of time. Referring to Rabbi Groner's health, the Rebbe said: "If I will travel with you will you be healthy? Physically I cannot accompany you, but spiritually wherever you travel, I travel with you!"

The Rebbe's Care and Concern

The Rebbe was aware of the sacrifices Rabbi Groner and his family made and always showed a special interest and concern for the welfare of Rabbi Groner and his family. Before Rabbi Groner left to Australia, the Rebbe blessed him that he should have nachas from his children. Over the years, The Rebbe guided and instructed him concerning all his children's needs. The Rebbe even contributed money for some of the weddings of Rabbi Groner's daughters.

As Rabbi Groner's children grew older, there was a time when most of them lived away from home. When he once told the Rebbe about the loneliness he

someone taking care of the technicalities, and the Rebbe replied, "So perhaps you need to hire two people".

Rabbi Groner's work was not limited to Australia alone. Following the Rebbe's directives, he would in the course of his travels stop off in a number of countries including Israel, Europe and the Far East, thereby taking advantage of his trips to strengthen Yiddishkeit in those communities.

Over the years, he went on various missions to Tehran, Iran; Tokyo, Japan; Hong Kong; Singapore; Calcutta and Bombay, India; Bangkok, Thailand; Athens, Greece; and Manila, Philippines. During these trips he would meet and speak with members of the local Jewish community to strengthen Jewish education and observance. He was also involved with the building and supervision of Mikvaos (ritual baths) in a number of these cities.

During his visits to Israel, the Rebbe sent him on various missions to meet and speak with different rabbis and Israeli officials, amongst them former president Shazar, and former Prime Minister Ariel Sharon. The Rebbe also sent him to meet with various influential people regarding the "Who is a Jew" issue (namely, that conversions to Judaism must be performed according to strict halachic standards). During a visit in 1979, the Rebbe instructed Rabbi Groner to try to arrange an interview with the mainstream Israeli newspapersto speak either about the issue of "Who is a Jew" or the importance of not giving into demands for territorial concessions.

The Rebbe also instructed Rabbi Groner that when he returns to Australia, he should remain in contact with the people he visited, ensuring they follow-up on the matters he discussed with them.

Rabbi Groner was renowned as a very charismatic, passionate, and fiery orator. He was a sought-after speaker and was requested to speak at numerous communal events and private functions. His passion and sincerity always left an indelible impression on the audience.

things were set up in this world”.

Another challenge Rabbi Groner faced was finding teachers from overseas who would be willing to relocate with their families to Melbourne. The Rebbe once told him that in order to recruit people he should make sure they will feel a sense of satisfaction and accomplishment. They should feel that they will have “a “name”, and a place where they can make use of their abilities.”

In addition to being chief fundraiser and Executive Director of the Yeshiva Center, Rabbi Groner would teach or participate in different Torah lectures and classes, on an almost daily basis. The Rebbe encouraged him to establish Torah classes, particularly in Halacha (Jewish law). The Rebbe once told him that wherever he travels he should “converse in learning” (discuss matters of Jewish scholarship).

Tireless Worker

Rabbi Groner was a tireless worker, who dedicated himself twenty-four hours a day to the personal and public needs of the community and its members. The Rebbe once remarked about him, that what it would take somebody else ten days to accomplish, Rabbi Groner could accomplish in just a few days.

Despite his immense work load, the Rebbe pointed out to him the importance of maintaining a regular schedule of eating and sleeping. “If you would (make sure to) eat on time, and sleep on time,” the Rebbe told him, “in the long run you will be more successful.”

Once, when the Rebbe inquired about Rabbi Groner’s health, he replied that his health was not good, and his doctor had told him that this is because of his heavy workload. The Rebbe quoted the Talmud (Tractate Bava Metziah, folio 77a), which states, that it is unhealthy for hardworking people to refrain from work. However, the Rebbe told him to hire a secretary to take care of the technicalities. He told the Rebbe that in every department there is already

does not lead to any useful accomplishments. Moreover, the Rebbe pointed out to him, that all of his fears and worries never materialized.

On one occasion when the Rebbe saw that Rabbi Groner seemed discouraged, the Rebbe told him: “you are going to travel over the Pacific, so throw your *marah shchorah* (melancholy) in the Pacific”. Another time, the Rebbe told him that his “marah shchorah” was coming from the “old and foolish king” (Ecclesiastes 4:13 - a reference to the evil inclination), and he should do away with it.

Guidance from the Rebbe

Rabbi Groner was a very charismatic and “larger than life” personality. He was a distinguished rabbi, an important communal leader, a world-class orator, and a respected Torah scholar. He was able to connect to each community member as rabbi, teacher, counselor, and friend. His influence extended far beyond the Lubavitch community, extending to the wider Melbourne and Australian Jewish community.

Throughout the years, Rabbi Groner merited to receive guidance from the Rebbe on many matters relating to his personal and communal work.

In the early 1950’s, while still in Buffalo, the Rebbe asked Rabbi Groner to perform a certain task. Sensing Rabbi Groner’s feeling of difficulty in accomplishing the task, the Rebbe related: “Every morning, either before or after birchos hashachar (the morning blessings), everyone who saw my father-in-law the Rebbe, should go into a corner and picture the face of the Rebbe my father-in-law. And then his work will be carried out on a totally different level”.

Rabbi Groner once asked the Rebbe why he had to experience the difficulties of fundraising. When he would approach a prospective donor for money he would feel “butterflies” in his stomach. The Rebbe responded, “this is the way

beyond normal expectations and circumstances.

Despite remarkable successes, the Rebbe constantly set higher goals and demanded continuous growth and expansion. In 1989, Rabbi Groner requested a blessing for the institutions in Melbourne and Sydney, and the Rebbe responded: "You are talking about the old [=already existing] institutions. I want new ones!"

Encouragement and Optimism

Amidst great success, Rabbi Groner faced many difficulties. The Rebbe was his inspiration and strength in the face of difficulties and challenges. As the Rebbe wrote in a letter to Rebbetzin Groner (29 Kislev, 5720 – December 30, 1959): "*.. Notwithstanding all the difficulties, we are taught 'there is nothing that stands in the face of a person's will.' Of course, it demands effort, but we see in recent years, that we are successful more than we imagined (definitely you saw this yourself in your work, and also your husband in his work, and this is the way it is in every place).*

"And as we heard from my father-in-law that when a soldier goes out to war, he goes with a happy victory march, which ensures that the victory should be greater and quicker – so too is it also in the above mentioned, that when you and all those that are doing the work will go with joy and will be convinced about the success of the work, it will come easier, quicker, and in a bigger measure."

Due to the many challenges and difficulties he faced, at times Rabbi Groner felt discouraged and pessimistic. The Rebbe always urged him to be happy and optimistic. The Rebbe emphasized the importance of carrying out his work with happiness and an abundance of trust in G-d. The Rebbe referred to the Zohar (vol. 2 184b) where it is explained that if a person is in a happy mood in this world, he causes happiness and blessings to be drawn down from above. The Rebbe pointed out, that "marah shchora" (melancholy, gloom, pessimism)

The Chabad shluchim and community members worked tirelessly in transforming and building the Jewish community in Melbourne into the vibrant Torah community it is today. They reached out to the fledgling Jewish community, which was comprised of Holocaust survivors and immigrants, spreading and strengthening Yiddishkeit and Torah education. Many Yeshiva students, who came from homes that were not observant, grew up to be observant Jews. In addition to Yeshiva College for boys and Beth Rivkah girls' school, Chabad is at the forefront of outreach, reaching out to all members of the Jewish community, spreading an awareness and love for Torah, Judaism, Jewish life and community.

In 1963, when Rabbi Groner asked for the Rebbe's blessing for the Yeshiva Center, the Rebbe responded that he is giving his blessings to the Chabad institutions in Melbourne, that they should expand both physically and spiritually in a manner of "Uforatsta" ("you should spread forth"), but he wants that the Chabad activists should work in a manner of great expansion, in the most literal sense. The Rebbe pointed out that they should not harbor any feelings of inferiority vis-à-vis other elements in the community, quoting the verse in Psalms 119:45 "and I will walk with expansiveness".

With the blessing and guidance of the Rebbe, the Lubavitch institutions in Melbourne grew at an astonishing pace. 1962 saw the opening of the Beth Rivkah Basser Primary School building with the attendance of the Premier of Victoria, Sir Henry Bolte. In 1966 Rabbi Zalman Serebryanski founded the Yeshiva Gedolah - the Rabbinical College of Australia and New Zealand. 1968 witnessed the opening of the Ellinson Beth Rivkah Secondary School building with then Prime Minister of Australia Mr. John Gorton in attendance. The Ohel Chana Girls' Seminary was founded in 1971. In 1979 the Kollel (Talmudic Academy) for married men was founded. The Rebbe once said to Rabbi Groner that the success of the institutions in Melbourne was "higher than nature," pointing out a number of successful developments that were

would not suspect that it was coming from the incense of the Holy Temple. The Rebbe said that this does not seem to be consistent with what we find in the Torah that women use perfume? The Rebbe answered, that a woman whose husband is serving in the Holy Temple would indeed make a sacrifice not to use perfume. Likewise, the Rebbe asserted, when one goes on the holy mission to spread Yiddishkeit, certain physical discomforts and sacrifices have to be made.

The Rebbe also addressed the problem of criticism from community members. "It hurts", the Rebbe said, "but it goes together with the work". Discussing the subject of fundraising, the Rebbe said "a rich man could build a building worth a million dollars. If you don't go to him, you are equal to him. But if you want to accomplish something, you have to approach him".

During the 55 minutes, the Rebbe spoke with his head facing downward. At the end of the yechidus, the Rebbe lifted his head and said "if you want to leave [Australia], you may leave, without any "kepeidos"" (resentment, contempt, reproof). The Rebbe made it clear to Rabbi Groner that his decision should be made from his own volition, and he should not be afraid of any "kepeida" on the Rebbe's part.

Rabbi Groner and his family remained in Australia, heading the Lubavitch institutions there for the next 50 years.

Blessings and Success

In the following years the Rebbe continuously offered guidance, encouragement, and blessings to Rabbi Groner and the other Chabad activists in their work, always demonstrating a deep interest in Melbourne Jewish life. When Rabbi Groner once asked the Rebbe to keep a special eye on Melbourne, the Rebbe responded, "Do you need to ask me for this?"

. . After all these reflections, I explicitly told your husband that as far as he and you are concerned, and as far as the continuation of your work in Australia is concerned, you have complete freedom of action now, as before you set out for Australia, when you were in Brooklyn or Buffalo. You have the freedom to decide whether you wish to continue your work in Australia at the end of the three year period, with all that it entails, or return to an easier job in this country. As a matter of fact, the job at the Yeshiva which your husband held before, would undoubtedly be available to him in the same capacity as before [which is that of the category of a "clerk", with all the "advantages" indicated earlier]. Furthermore, I assured your husband that there is no implication of "kepeida" or reproof from my part, whatever decision he and you make. The important thing is that if the task is to be done successfully, the work must be carried on willingly, without compulsion and without considering it as penal servitude or deportation. On the other hand, I would be amiss of my duty if I were not to point out the essential differences between one job as against the other, in the light of the quotation mentioned above, "More knowledge, more pain... ""

During this Yechidus, the Rebbe emphasized to Rabbi Groner that Australia is one of the places, which has the potential to be completely transformed into a vibrant Torah community. "It can become like B'nei Brak, Williamsburg, Crown Heights." The Rebbe explained to Rabbi Groner his advantage of being American born who speaks English without an accent – as opposed to the immigrants from Eastern Europe – , who can influence people to put on Tefilin.

Referring to the physical discomforts Rabbi Groner's family experienced in Australia compared to the American standard of living, the Rebbe quoted the Talmud in tractate Yuma (38a). In this tractate, the Talmud discusses the family of Avtinas whose job it was to manufacture the incense ("Ketores") in the holy temple. When a member of this family would get married, they would stipulate with their wife that she should not use perfume, so people

Obviously, one whose capacity limits him to a secondary position, such as that of a clerk, there is little he can do about it, as this is all that he can accomplish. On the other hand, one who has the capacity to be an executive and in charge of a responsible undertaking, if such a person should confine himself within the framework of a clerk's job, it would be a gross injustice even to himself, not to mention to the cause. It is written, "More knowledge, more pain," and the more knowledgeable and advanced person is inevitably involved in more complicated things. One can say: "I don't want to be on the higher level, so that I be spared the pain." but this would be like a person saying: "I don't want to be a human being, I want to be like an animal and be spared all the pain associated with human life."

. . Furthermore, there is the added dimension in that the work is carried on in a country where Judaism is still in its infancy, requiring a real pioneering spirit to transform the whole of Jewish life in that remote continent. What a challenge and opportunity such work offers to the qualified person!

. . As for what can actually be accomplished, I mentioned to your husband the experience in a somewhat similar situation, when the father of my father-in-law sent two Jews to Gruzia (Caucasia), a remote and neglected region, the two emissaries so transformed Jewish life there that even now, 45 years later, we find grandchildren of those native Jews in New York who are strictly religious and devoted Chasidim. There is this difference, however, that those two Jews who revitalized Jewish life in that remote region, were the only pioneers and had no helpers. They had to start from scratch, whereas you and your husband came to Australia, finding there a group of Anash [=Lubavitch families] who have, to a considerable extent, already prepared the ground, except that many phases of the work have still to be accomplished and could best be done by people who have an American English background, since, basically, the Australian society is similar to that of the English American society.

experienced various hardships in his shlichus. On the night of 7 Cheshvan, Rabbi Groner merited a private audience with the Rebbe. He discussed with the Rebbe the progress of the Yeshiva, and the decision he had to make regarding his future in Melbourne.

During a 55 minute long yechidus, the Rebbe explained the importance of Rabbi Groner's work. In a letter to Rebbetzin Groner (dated 11th of Cheshvan, 5721 – November 1, 1960) the Rebbe highlighted some of the points he discussed with Rabbi Groner during this yechidus: *"You mention other points in your letters, concerning opinions and attitudes of other people, the lack of appreciation, etc., all of which you seem to have taken in a rather sensitive way, which gave rise to your thoughts on the relative disadvantages of your husband's present position by comparison with his previous one. As I have emphasized to your husband, the difference between his present work and his previous work is not a difference of place or surroundings, but a difference of the essential quality and character of the work itself. For previously he was in the capacity of an employed "clerk", and as such, there were certainly a number of advantages. A clerk has definite hours, and upon completion of his day's work he can dismiss it from his mind, knowing that the responsibility lies squarely on the shoulders of the superior. He need only to do the task given to him, in his best way, and he can then feel no worries, responsibilities or other commitments. Furthermore, such a job arouses a minimum of envy, less nervous strain, etc. On the other hand, when one has the task of an executive, upon whom the full responsibility rests, all the more so being at a great distance, and having to make decisions, and especially when he takes up such a job willingly and enthusiastically and is successful, it is bound to call forth envy. And envy is such a mental state that it evokes various feelings in the envious person and other expressions, which frequently are inconsiderate and unjustified and very often the envious person himself regrets them. It is also obvious that such a position entails greater personal commitment, nervous strain, etc.*

heights. As the Rebbe wrote in a letter to Rabbi Groner's wife, Rebbetzin Devorah Groner (dated 20 Nissan, 5720 – April 17, 1960) *"the intention of going on shlichus is not only to bring Yiddishkeit to Australia, and not only are you doing a favor for the Jews in Australia, but a main point is also that this is beneficial for and bestows good upon the one who does this [shlichus], in his own personal endeavors . . ."*

In 1958, after urgent requests from the Yeshiva in Melbourne, Rabbi Groner and his family prepared to move to Australia. Rabbi Groner departed December 3rd, 1958. His wife and six children arrived by boat six months later.

In Kislev 5719 (December 1958), Rabbi Groner had a private audience with the Rebbe before departing to Melbourne. The Rebbe gave him extraordinary blessings, promising him success: "Go, I will make you a gadol!" (a distinguished Torah personality). This promise was indeed realized.

Referring to his "title" and "job description" in Melbourne, the Rebbe said "shlucho shel adam kemoso"! ["An emissary is akin to the sender" – this itself being the most prestigious title possible].

Since Rabbi Groner still did not yet feel he was ready to commit to a life-long shlichus, the Rebbe suggested that he should go for "three to five years" to consolidate the Yeshiva. After this time the Groners would be free to decide whether to remain in Australia or return to America.

Lifelong Shlichus

In Tishrei 5721 (October 1960), Rabbi Groner traveled to New York to visit the Rebbe. It had been almost two years since he had left to Australia, and he traveled to consult with the Rebbe regarding the continuation of his shlichus in Melbourne.

During this time, Rabbi Groner had seen much success. However, he had also

Groner had to first ensure that the Yeshiva in Buffalo could operate without him. Only then, would Rabbi Groner be able to remain in Australia.

Rabbi Groner returned to America at the start of 1955, after spending approximately six months in Australia. Shortly thereafter, Rabbi Groner had a private audience with the Rebbe, in which he gave a report of his work in Australia. The Rebbe spoke with him about the opportunity that was “left behind” in Australia, saying that he was raising the subject because another opportunity may present itself. The Rebbe explained the value of such communal work. He said that, “the world calls it ‘imaginary’ honor” [i.e. honor given to one simply for his communal work, without genuine feeling]. Chassidus however considers this “to use out one’s capabilities””. The Rebbe concluded “whatever decision you will make should be with success. And it should be made only with “simcha” (happiness)”. The Rebbe emphasized that his decision to go to on shlichus should be based not only on kabolas ol (accepting the yoke, a chasidic term for a person's subjugation to the Divine Will), but with simcha (joy), and a complete heart.

During the following years, as the Chassidim in Australia repeatedly asked the Rebbe for Rabbi Groner to return to Australia, The Rebbe continued to urge Rabbi Groner to go to Australia. Rabbi Groner was working for the central Lubavitcher Yeshiva office in New York at that time, fundraising and overseeing the work of the different Lubavitch schools in the United States. The Rebbe asserted that he wanted him to use his capabilities and talents. Melbourne would be the place where he could actualize his full potential.

The Rebbe illustrated to Rabbi Groner the advantages of shlichus. He explained that not only does the community where the shliach resides benefit, but the shliach also benefits in both his physical and spiritual endeavors. The Rebbe said to him, that even for the sake of learning a page of Gemara, it would be more conducive if he went on shlichus than staying in crown

From 1948 to 1954 Rabbi Groner lived in Buffalo, New York where he ran a Lubavitch School. In 1950 the Previous Rebbe passed away, and the following year, Rabbi Menachem Mendel Schneerson, son-in-law of the previous Rebbe, accepted the mantle of leadership of the Chabad-Lubavitch movement. Rabbi Groner became a devoted follower and Chasid of the new Rebbe for the rest of his life.

Shlichus to Australia

In 1954, Rabbi Groner was sent on a second fundraising trip to Australia. By this time, there was an existing group of pioneering Lubavitcher families (Serebryanski, Kluwgant, Althaus, Gurewicz, Wilschansky, and Pliskin). After leaving Russia, they settled in Australia following the instructions of the Previous Rebbe. They were greatly aided by Rabbi Moshe Zalman Feiglin O.B.M., a great pioneer of Torah true Judaism in Australia. Together, they founded the Lubavitch Boys Day School (Yeshiva College) in Melbourne, and were looking for a talented, charismatic English speaker who would be able to connect to and interact with the youth and general community. When Rabbi Groner visited Australia in 1954, they knew that they had found their man. Rabbi Groner embodied both the contemporary American spirit and was able to relate to the many European immigrants, their experiences and lifestyle. He played baseball with the Australian youth, while at the same time being able to empathize with survivors from a war torn Europe. It was Rabbi Groner's unique personality that attracted all members of the community, whether it was to learn a Chassidic discourse or to discuss baseball scores.

At that time the Yeshiva Boys School was headed by Rabbi Zalman Serebryanski. He wrote a letter to the Rebbe, suggesting that Rabbi Groner should remain in Australia for a period of time to facilitate the growth of the Yeshiva. Rabbi Groner at this time had primary responsibility over the Yeshiva in Buffalo. The Rebbe replied saying that that while it was a good idea, Rabbi

about strengthening Judaism in general and regarding proper Jewish education in particular, but you should not be content with this; rather you should see to it that your words should lead to concrete actions, and you should establish strong connections with rabbis, layman, and youth who will continue in this work even after you leave their country.”

When Rabbi Groner wrote a letter to the Previous Rebbe about his intention to return home, the Previous Rebbe responded:

“Baruch Hashem, 9 Adar 1, 5708, Brooklyn, My dear friend, Rabbi Yitzchak Dovid, Peace and blessing!

In reply to your letter . . . regarding your intention to return home, I think that also in Australia you hurried in your work. The purpose of your journey, and that of my emissaries to other countries, in fundraising and establishing committees to support Torah educational institutions, is only a pure ‘garment’ for the inner, essential point, which is to awaken our Jewish brethren and to remind them of their pious, sincere, and upstanding parents and ancestors who sacrificed their lives to observe Shabbos, the laws of family purity with kosher mikvahs and other mitzvos, and who put in all their strength to educate their sons and daughters in the ways of Torah and mitzvos, some of whom educated their children in the ways of the chasidic lifestyle, whether in the ways of Chabad, or other Chasidic groups . . .

Certainly, the task of a fundraiser is to raise money for Torah and educational institutions, but that alone is not everything. The funds may be greatly needed, but the task of inspiring people is a necessity, which this – spiritually awakening people – is of utmost importance.

May G-d grant you material and spiritual success. Your friend, who seeks your welfare, and blesses you that you succeed materially and spiritually in your mission.”

management and maintenance of these Yeshivos . . . requires huge funds."

"In addition, we are now involved in the task of saving hundreds of rabbis, ritual slaughterers, and students of Tomchei Temimim and Chabad members, who managed to escape Russia and currently find themselves in the D.P. camps in Germany and Austria, and they need to emigrate right away to other countries, something which requires great sums of money in order to obtain permits and travel expenses and to support them until they are settled.

"Therefore we turn with a request and demand to all those who cherish Torah . . . to aid Rabbi Groner and to donate generously with an open hand and benevolent spirit . . . The merit of supporting Torah and redeeming captives will stand in good stead for all those who are involved to be blessed together with their families in all good things physically and spiritually."

At that time, Jewish communal life and religious institutions in Melbourne was in its early stages of development. There was an influx of immigrants coming from Europe after the Holocaust, and the Jewish day school system had not yet been established. Rabbi Groner traveled to Sydney, Melbourne, Brisbane, New Zealand and other communities. In Sydney, he met the young Rabbi Chaim Gutnick O.B.M. and began a friendship that lasted a lifetime. He ended up staying in Australia for about a half year.

He also forged a strong relationship with Rabbi Moshe Zalman Feiglin, O.B.M. – a pioneering figure in the development of Judaism in Australia. He made a particularly strong impression on the youth, being an unusual blend of a young American "Yankee", who could speak about sports and other worldly matters, while at the same time being well versed in Torah and steeped in traditional, Eastern-European Judaism.

Throughout the trip, Rabbi Groner was in contact with the Previous Rebbe via mail. In one letter he wrote, *"obviously it is good that you speak in public*

and G-d fearing person.”

In the following years, Rabbi Groner assisted in running the Yeshiva in Philadelphia together with Rabbi Mendel Tenenbaum. After that, in 1945, he relocated to Providence, Rhode Island, to start a Yeshiva which he ran until 1947.

On September 3, 1946 Rabbi Groner married Devorah Konikov, may she be well, who was at that time teaching in the school in Providence. Devorah's parents were Rabbi Chaim Tzvi Hirsh and Breina Konikov. Her father was a student of the Lubavitcher Yeshiva in the town of Lubavitch, Russia and the family immigrated to the United States in 1930. The Rebbe officiated at their wedding. Rebbetzin Groner was one of the first teachers in the Chabad girls' school system in the United States.

First Trip to Australia

During the summer of 1947, Rabbi Groner – who had been married for just under a year – was sent on a trip to Australia to raise funds for the Lubavitcher Chassidim who had just emigrated from Russia, and for the Central Lubavitcher Yeshiva.

In a letter addressed to “The illustrious Rabbonim (rabbis), heads of communities and presidents of synagogues and all those who cherish Torah and Mitzvos in Australia and New Zealand” the Previous Rebbe wrote: *“My friend, dear student, and outstanding rabbi, and G-d fearing person, Yitzchok Dovid Groner is traveling to Australia and New Zealand as an emissary of the Central Lubavitcher Yeshiva . . . The Central Lubavitcher Yeshiva which G-d granted me the privilege to establish, has already managed to open tens of yeshivas in various cities across America where the way of learning and spiritual guidance is in accordance with the spirit of the Yeshiva Tomchei Temimimin Lubavitch, Russia, studying Torah in sacred purity and the fear of G-d. The*

outreach, which would later become the hallmark of the Chabad movement. The compelling message of the Rebbe, in Rabbi Groner's words, was "responsibility. To learn and to help others, to go out and dedicate your life for education, and to help bring people back to 'Yiddishkeit' (Judaism)".

While he was still studying in 770, Yitzchok Dovid would go out with the other students during their break and visit the apartment buildings on Eastern Parkway trying to enroll children in religious Jewish day schools. He participated in the released-time program (a weekly lesson in Judaism for public school children), and he was one of the organizers of the children's parade on the intermediate days of Passover, April, 1943 (a forerunner of the huge Lag B'omer parades which Chabad would arrange in the coming years).

The Previous Rebbe watched the event out of the window of 770, and that evening his son-in-law (Rabbi Menachem Mendel) related, "I am coming now from my father-in-law, and he said the following: 'Rabbi Levi Yitzchok of Berditchev once asked the Alter Rebbe (first Rebbe of Chabad), "Why don't you say "v'shamru" on Friday night (a verse from the Torah recited by many communities Friday night, but is not recited according to Chabad custom)? When we say "v'shomru" a *yarid* (marketplace fair accompanied by great fanfare and commotion) takes place in heaven!" The Alter Rebbe responded, "Who said that I have to attend every 'fair'?" "However," the Previous Rebbe concluded, "during today's 'fair' the (Alter) Rebbe *was* in attendance."

During those years, the Previous Rebbe started a network of Jewish religious schools in different cities throughout the United States and Canada. Yeshiva students from 770 would be sent out to open and operate these schools. In 1943, a Yeshiva was opened in Rochester, New York and young Rabbi Groner, then 18 years old, was sent to help out. In a letter, the Previous Rebbe wrote, "*Recently, my son-in-law Rabbi Shemaryohu Guraryshlita, the chief administrator of the Lubavitcher Yeshiva system, has sent you my friend and dear student Rabbi Yitzchok Groner, a man of exceptional and outstanding abilities, a good natured*

of the young boy. Throughout his life, he would vividly recount memories of those days.

When Rabbi Groner turned 16, he joined the Central Lubavitcher Yeshiva at 770 Eastern Parkway. His first day in Yeshiva was 28 Sivan, 5701 (June 23, 1941), the day that the seventh Lubavitcher Rebbe (Rabbi Menachem Mendel Schneerson) and his Rebbetzin Chaya Mushka arrived in America. The previous night, Rabbi Groner had entered *yechidus* (private audience) with the Previous Rebbe in connection with his admission to the Lubavitcher Yeshiva. As he was waiting to enter the Rebbe's room, Rabbi Yisroel Jacobson, an important member of the Chabad community, emerged from the Rebbe's room. "Reb Mordeche," he said to Rabbi Groner Senior, "the Rebbe told me: 'The Yeshiva should go out (tomorrow) to greet my son-in-law (the Rebbe). My son in law is *klar* (fluent) in *shas* (the Talmud), *Tosfos*, *Rosh*, *Ran* (medieval commentaries on the Talmud), and all printed Chasidic texts.'" Thus, on that fateful day when the Lubavitcher Rebbe arrived in the United States on one of the last boats from Nazi torn Europe in 1941, young Yitzchok Dovid was there to greet him.

Already as a young boy, Rabbi Groner had a great enthusiasm for study and a good memory. During his first audience with the Previous Rebbe, he was told to study *Kitzur Shulchan Aruch* (the abridged Code of Jewish Law) with the "*misgeres*" (commentary) and then the Code of Rabbi Shneur Zalman (the first Rebbe of Chabad).

Rabbi Groner related that on one Sukkos in the early 1940's the Rebbe had been speaking to a group of students in 770, and he said "the Rebbe my father-in-law wants that you and you etc. [=the Rebbe pointed to everyone in the group of students who were standing around him] should be great Torah scholars."

During those years, the Previous Rebbe started his campaign of Jewish

Yeshiva "Toras Emes" which was at that time located in Chevron.

Due to difficulties in finding a source of income for his family in Israel, Rabbi Mordechai Groner relocated to America in the early 1920's. His wife and children joined him a few years later, in 1924, settling in Brownsville, Brooklyn. When Rabbi Yosef Yitzchak Schneersohn came to America in 1940, Rabbi Mordechai was considered one of the respected elder chasidim. The Groner family was known for their hospitality, and for the pious Chassidic atmosphere that permeated their home.

Rabbi Yitzchok Dovid Groner was the first member of the family to be born in the United States. Growing up, young Yitzchok Dovid absorbed the Chasidic lifestyle and religious fervor that was an intrinsic part of his home and community. Near his home in the Brownsville section of Brooklyn, stood a "*shteeble*" (small synagogue) called "Rayim Ahuvim," which was attended by numerous immigrants from Eastern Europe who would recount stories from the Chassidic Masters of Eastern Europe. Young Yitzchak Dovid would frequent this synagogue throughout his youth, eagerly listening to these stories and absorbing the warmth of the 'alte heim' (old home) of Europe. These stories had a profound impact on him and throughout his life Rabbi Groner would tell and retell over the many stories and anecdotes that he heard in the Rayim Ahuvim *shteeble* as a child.

As a young boy he studied at *Yeshivas Chaim Berlin* where he excelled in his studies and exemplary conduct and developed a great love for Torah study.

The arrival of the Previous Rebbe to America was a historic millstone which had a profound effect on Rabbi Groner. On March 19, 1940 the Previous Rebbe arrived at a pier in New York City. Young Yitzchok Dovid went with his father to the pier to greet the Previous Rebbe. Later, Yitzchok Dovid would join his father on trips to the Previous Rebbe's *farbrengens* (Chasidic gatherings). These experiences at the Previous Rebbe's court were etched in the heart and mind

Rabbi Yitzchak Dovid Groner OB”M – A Biography

Introduction

Rabbi Yitzchok Dovid Groner (April 18, 1925 – July 7, 2008) was one of the most influential rabbis of Melbourne, Australia, and the director of the Yeshiva Center. Born to a Lubavitch family in the United States, he visited Australia for the first time in 1947 at the bidding of the previous Lubavitcher Rebbe, Rabbi Yosef Yitzchok Schneersohn. In 1958, he relocated to Melbourne permanently and became one of the pioneering figures responsible for the establishment and development of Torah true institutions and the shaping of Jewish communal life in Melbourne after the Holocaust. He became known for his Talmudic erudition, his sermons, and his rousing High Holidays services. He was privileged to have many children, grandchildren and great-grandchildren, living both in Australia and overseas. He passed away on Monday morning, July 7, 2008, age 83, and was buried on the Mount of Olives in Jerusalem.

•

Rabbi Yitzchok Dovid Groner was born on April 18, 1925 to Rabbi Mordechai Avrohom Yeshaya and Menucha Rochel Groner. His mother was a great granddaughter of the second chabad Rebbe’s daughter, Rebbetzin Menucha Rochel, who immigrated to Israel and became renowned as a saintly person, whose blessings and prayers were sought by the wider community.

Rabbi Mordechai Avrohom Yeshaya was born to an esteemed family of Karliner-Stoliner Chasidim and was known as a sincere and pious G-d-fearing man. In 1911 they married and had their first four children in Chevron. During the period after their marriage, Rabbi Mordechai studied in the Lubavitcher

Memento

Wedding Celebration
of
Mendy & Malkie
Telsner

ויהי שמחה
בביתנו
ובביתך

23 Adar Sheini - March 25 2014